Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Gerici Anayasa dayatmasına karşı savaş!

Karkêren hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı:181-182
21 Aralık 1981

DEMOKRASİNİN SAHİBİ İŞÇİ SINIFIDIR

Emine Engin

Polonya'da generallerden ve amirallerden oluşan bir "ulusal selamet konseyi", karşı-devrimi durdurmak amacıyla iktidara el koydu. Bu amaca katılmamak elde değildir. Karşı-devrim ezilmelidir. Ancak, karşı-devrim yığınların savaşımıyla ezilmelidir. Sorun işte buradadır.

Polonya uzun süredir kaynıyor. Bu kaynama son yıllarda açığa çıktı ve beraberinde bir gerçeği de açığa çıkardı: Parti yanlış bir siyaset izlemiş, yığınlardan ve en önemlisi işçi sınıfından kopmuştur.

Yaşamın çok ciddi uyarılarından Parti ders almadı. Ekonomist, reformist siyasetini sürdürdü. Bir türlü dolu dizgin yığın savaşımı yürütemedi. Dayanışma'nın grevleri ekonomiyi batırıyor diye, Parti kendi yandaşlarını üretime hapsetti. Oysa Polonya'nın sosyalist ekonomisini gerçekten düşünüyorsak, önce onun önündeki engellere karşı iyi bir kavga vermek gerekliydi. Bunu yapamayan Parti son zamanlarda işçi yığınlarının daha da gerisinde kaldı ve karşı-devrimi geriletmekten çok güçlendirdi.

Parti'nin yanlışları, karşı-devrimin eline koz verdi. Karşı-devrim güçlenince Parti bu kez ona karşı da doğru bir savaş yürütemedi. Şimdi sıkıyönetim ilan edildi. Anlayış değişmediği sürece, sıkıyönetimin de doğru yönde gelişmeler getireceğini ummak zordur.

Polonya'da bunalımdan çıkış yolu vardır. Bir yanda karşı-devrimin yönetici odakları susturulurken, öte yanda yığınlar sosyalizm için mobilize edilebilir. Bugün Polonya'da proletarya diktatörlüğü açık diktatörlük biçimini almıştır. Ama proletarya diktatörlüğü ne biçim alırsa alsın, özü gereği, *yığınların aktif katılımını* sağlamak zorundadır. Bu yapılırsa sorunlar çözülebilir.

Yıllardır acısını çektiğimiz *bürokratik* parti disiplini anlayışı sosyalist topluma uygulanınca, iflası çok daha net açığa çıkmıştır. Polonya'da patlak veren, sosyalizmin sorunları değil, sosyalizme yabancı bürokratik anlayışın sosyalizmle uyuşmayışının yarattığı sorunlardır.

Dünya burjuvazisinin Polonya konusunda kopardığı gürültü, uzun dönemde onun kendi açmazını sergileyecektir. Polonya'da birçok haklı istemi karşı-devrim burjuva demokrasisini getirmek amacıyla kullanıyor ama burjuva-demokrasisinin kendisi bunları karşılayamaz. Polonya karşı-devrimin aklına uyup da kapitalizme dönse, isteklerinde içten olan işçiler, değil grev yapmak, barikat savaşı vermek zorunda kalırlar! Bugün dünya burjuvazisi, Polonya'daki haklı istekleri karşı-devrim yolunda kullanarak ateşle oynuyor.

Sosyalist bir ülkede karşı-devrimin birçok haklı demokratik istemle çıkabilmesinin tarihsel anlamı vardır. Bu, tutarlı demokrasiyle sosyalizm arasındaki bağı yansıtmaktadır. Tutarlı demokrasi sosyalizm ister. Kuşkusuz sosyalizm de (devlet eriyip yok olana dek) tutarlı demokrasi ister. Bu ayrılmaz bağ yüzündendir ki sosyalist bir ülkede karşı-devrim kullanmak için bula bula ağırlığıyla çoğu haklı, demokratik istemi bulmuştur.

Sosyalizmle tutarlı demokrasi arasındaki bağ bir süredir Polonya'da çarpık yansıdı. Ama aynı bağ, örneğin Türkiye'de düzgün biçimde yansıyor. Tüm halkın demokratik özlemlerini tutarlı olarak ve sonuna kadar savunan tek güç işçi sınıfımızdır. Bu yürüyen anayasa kavgasında açığa çıkmaktadır.

Faşist cunta gerici bir anayasa dayatmaya çabalıyor. Buna karşı sosyal-demokratlar 1961 Anayasası'nı savunuyorlar. Menşevikler ise sosyal-demokrasinin kabul sınırları içinde, ondan bir adımcık "önde" duruyorlar. İşçi sınıfının, demokratik savaşımın tek tutarlı ve kararlı bayraktarı olduğu net bir biçimde görülüyor: Komünistler, memurundan savcısına kadar herkesin seçimle göreve getirildiği, toplumun tepesine ayrıcalıklı bir denetim oturtmayan, seçimden seçime değil her an geçerli olan vb. bir demokratik işleyiş ve onu yansıtacak bir anayasa için savaşıyorlar. "Polonya'da işçiler" diye bunca gürültü koparan burjuvazi "Türkiye'de işçiler"in bu istemlerine ne der?

Gerçekte faşizm Türkiye'de işçilerin, halkın istemlerine verilen yanıtın ta kendisidir. Ancak halkın demokratik özlemlerini bastırmaya faşist cuntanın ağırlığı yetmiyor. Özellikle Amerikan emperyalistlerinin verdiği tüm desteğe karşın, faşist cunta başarısızlık yolunda hızla ilerliyor. Bu yüzden MHP yedeğinin hazırlık süreci hızlandırılıyor. MHP davasında, işlenen faşist cinayetlerin baş sorumluları üçer beşer tahliye edildiler. Tahliyeler yanılmıyorsak 26'yı buldu. Hem de bunların arasında üst düzey yetkililer oldukça fazladır.

Faşizm, Türkiye'de kendini sağlama alma çabasıyla her yola başvurmanın yanısıra, başka ülkelere sarkma çalışmalarını da artırdı. Batı basını, Türkiye'nin İran'a bir karşı-devrim ordusu yetiştirdiğini, bu ordunun İran'da "Türkiye gibi bir rejim"(!) kurmayı amaçladığını açıkladı.

Öte yandan Kuzey Kıbrıs'da hükümet düştü. Gazeteler sürekli, faşist cuntanın doldurmayı planladığı, "bir yönetim boşluğundan" söz ediyorlar. Faşist cuntanın "bu yönetim boşluğunu" yeni bir "barış" hareketiyle doldurmasının gerekçesini hazırlamak üzere de, Yunanistan'ın Kıbrıs'a asker çıkardığı haberleri yayılıyor.

Türkiye'de faşizm, yanlızca Kürt-Türk tüm halkımızın değil, tüm Orta Doğu bölgesinin, hatta tümüyle güney Avrupa'nın ve özellikle de sosyalist ülkelerin başına bir beladır.

Halkımızın demokratik özlemlerinin korkusuz, kararlı ve tutarlı savunucusu işçi sınıfımız, faşizmin "demokrasiye dönüş" demagojisini, burjuvazinin güdük "demokrasi" yutturmacasını sergileyerek, faşist diktatörlüğü yıkmak zorundadır. Bu yalnızca Türkiye'de değil, tüm bölgede barışı ve demokratik gelişmeyi güçlendirecektir.

Çağımızda demokrasinin sahibi işçi sınıfıdır!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:8, Sayı:181-182
21 Aralık 1981

Masrafı: 50p. ■ Yıllık abone: 15 pound ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir ■ Yazısma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İÇİNDEKİLER

OKURLARIMIZ YAZIYOR

Utangaç Troçkizm Örneği

Değerli yoldaşlar,
Son zamanlarda burada kendine Kurtuluş'çu diyen birinin İngiliz Troçkistlerle sıkı fıkı ilişkisi, Kurtuluş'un "yeni" çizgisi konusunda merakımızı uyandırdı. Bu hareketin yeni yayın organı *Sosyalist İşçi*'yi büyük bir merakla okuduk.

Sosyalist İşçi'nin birinci sayısında işçi sınıfına güvensizlikle dolu bir yazı vardı. Ama esas ikinci sayıda, faşizm konusundaki yazıyı Troçkizm açısından oldukça ilginç bulduk. Yazı Troçki'nin adını bile ağzına almadan, Bonapartizm, askeri diktatörlük vb. konularda aynen Troçkist görüşleri savunuyor.

Biz ilgimizi çeken üç-dört noktaya işaret etmek istiyoruz. İlki şudur: *Sosyalist İşçi*, burjuva demokrasisini tanımlarken, şiddetin gölgesinde, gönüllü olmayan uzlaşmadan söz ediyor. Ama faşizme gelince gönüllü insanların gerekliliği konu ediliyor. Yani burjuva demokrasisi gönüllü değilken, faşizm gönüllü bir uzlaşmadır! Bu, Troçkistlerin faşizmi yığın hareketiyle tanımlamalarının sonucudur. Yığın hareketi "ölçütü"nü *Sosyalist İşçi* kafasında öyle bir abartmış ki bu garip sonuca ulaşmış.

İkincisi, yazının başında yığın tabanı ölçütü faşizmin belirleyici ölçütü olarak öne sürülmüş, faşizme o açıdan bakılmış ama sona gelince iş değişiyor. Yığın tabanı, sona doğru "faşist diktatörlüğün başarılı olabilmesi için" bir ölçüte dönüşüyor.

Üçüncü nokta da şudur: Askeri diktatörlük faşizmden apayrı bir kategori olarak konuyor. Ama öyle bir tanım verilmiş ki faşizme de uyması için hiçbir neden yok. Yazıda tam yığın tabanı faşist diktatörlüğün faşistliğinin değil "başarısının" ölçütüne dönüştükten sonra askeri diktatörlüğün apayrı bir kategori olarak getirilmesi, kavram karmaşasını çok açık yansıtıyor.

Son olarak bir de, proletaryanın iktidarı ele geçirebilecek güçte olması, ulusal kriz, devrimci durum ve burjuvazinin yönetemezliği - tüm bu kavramlar birbirine karıştırılmış.

Bu tür yayınları okumak çok yararlı oluyor. Biz Kurtuluş'u teorik olarak en tutarlı hareketlerden biri diye bilirdik. Oysa şimdi tutarsız bir teorisi ve utangaç bir Troçkistliği olduğunu gördük.

Devrimci selamlar.

K.R.-Ç.Ç
Londra

Gerçek bir bütünün parçasıyız

Yoldaşlar,
"Gerçek bir bütünün parçasıyız."

Bu sözün bilincinde olarak yola çıkmak bizim için yüce bir görevdir. Bir sürü eksikliklere rağmen alınan yol, inananların neler yapabileceğinin kanıtıdır.

Okuduğum her yazıda ideolojik eğitimin öne alınıp, öneminin vurgulanması, yarın için daha zor görevler vadetme ve birlik konusundaki devrimci tavır, hep Türkiye devrimci hareketindeki mevcut boşluğu doldurmaktadır. Son olarak gazetemizde Kankun Konferansı üzerine yazılanlar ise bizler için bilimsel teknolojik devrim konusunda çok önemli, öğretici bir kaynak oldu.

İdeolojik eksiklik, 1979 çıkışımızdan sonra, bizimle tavır alan tüm arkadaşlarda gördüğümüz eksiklikti. İdeolojik eksikliğimizi zaman zaman bir üste iletiyorduk. Fakat kadronun azlığı ve onların da doygun olmaması gelişme önünde geçit vermez bir engeldi.

Şimdi bu engeli aştık, öğrenmeye başladık.

E.B. Braunschweig

1982'nin dünyada gericiliğin yenilgisi, devrim güçlerinin güçlenmesi, barış, demokrasi ve sosyalizm yolunda ileri bir adım olması dileğiyle, okuyucularımızın yeni yılını kutlarız.
İşçinin Sesi çalışanları

HABERLER

Frankfurt'ta açlık gr viyle cunta sergil ndi

İki Kasım 1981 günü F. Almanya'nın Frankfurt şehrinde 23 Kürdistanlı işçinin başlattığı açlık grevi Kürt halkı üzerindeki baskıları yabancı kamuoyuna duyurmada başarılı bir adım oldu.

Denge Komkar'da ve yayınlanan bildirilerde belirtildiğine göre, KOMKAR, AKSA ve Kürdistanlı Kadınları Örgütleme Komitesi'nin tam desteği ile sürdürülen eylem sabah saat 9'da Immanuel-Christus kilisenin işgali ile başladı. Aynı gün yayınlanan bildiri yoğun olarak dağıtıldı. Gazetecilere, ilerici kişi ve örgütlere bilgi verildi.

Burada sıralanan istemler arasında, Türkiye Kürdistanı'nda incelemeler yapacak bir komisyonun kurulması, Türkiye'ye yardımların kesilmesi, Kürdistan'daki baskıların F. Almanya Parlamentosu'nda tartışılması gibi maddeler yeralıyordu.

Daha sonra Kürdistanlı demokratlar, kiliseden ayrılarak grev yerine gittiler. Alman televizyonu ve gazetecileri açlık grevine geniş yer verdi. Üç Kasım'da bir basın toplantısı yapıldı. Toplantıya cuntayı protesto amacıyla 51 günlük açlık grevi yapmış papaz Helmut Zander de katıldı.

Grev süresince, grevi destekleyen örgütlerin ve grevcilerin yayınladıkları bildiriler dağıtıldı. Çeşitli kişi, örgüt, devlet ve bilim adamına mektuplar ve Helmut Schmidt'e de bir açık mektup gönderildi.

İsveç, Stutgartt ve Dortmund'dan, Frankfurt'daki grevle dayanışma grevleri yapıldı. Fransa, Norveç ve Avusturya'dan dayanışma mesajları gönderildi. Açılan yardım kampanyasına F. Almanya'dan geniş katkı yapıldı. SDP milletvekili Manfred Copik grevin destekleyicileri arasındaydı. JUSOS, FALKEN SHB, ESG ve VDS gibi örgütler de merkezi düzeyde açlık grevi ile dayanışmalarını bildirdiler.

Bölgedeki *İşçinin Sesi* taraftarları da grevi ziyaret ederek dayanışmalarını bildirdiler. Ayrıca İTİB de greve bir mesaj gönderdi.

Grev, Kürt halkı üzerindeki baskıları Avrupa kamuoyuna duyurma amacına ulaştı ve birçok ilerici kişi ve örgüt temsilcisinin yer aldığı bir basın toplantısıyla başarıyla sona erdi.

Sosyalist Enternasyonal'in Türkiye hakkında bildirisi

Sosyalist Enternasyonal, Türkiye'de siyasal partilerin kapatılması ve Ecevit'in yargılanması üzerine aşağıdaki bildiriyi yayınlamıştır:

"Türkiye'de askeri yönetimin aldığı siyasal partileri kapatma kararı, Sosyalist Enternasyonal'de ve üye partilerinde derin bir şok etkisi yaratmıştır. Türkiye hükümetinin eski başlarından, demokratik sosyalist Bülent Ecevit'e karşı yasal işlemlerin başlatıldığı haberi için de aynısı geçerlidir.

"Demokratik sosyalist hareket içinde çoğumuz, Türkiye'de siyasal sorumluluğu çok gergin bir ortamda üstlenen generallerin parlamenter demokrasiye bir an önce dönme konusunda verdikleri söze bağlı kalacaklarını ummuştuk. Ankara'nın bu yönde yayınladığı bildirilerce de beslenen bu umut, bir takım demokratik sosyalist partilerin Türkiye'ye ekonomik yardımın sürmesine karşı çıkmamalarının nedeniydi.

"Sosyalist Enternasyonal, Ankara'nın şimdiki kararını onaylayamaz. Türkiye'deki sorumluları, Türk demokrasisinin Kemal cumhuriyetinin ilkelerine uygun geleneklerine uymaya ve parlamenter sistemi geri getirme sürecini hızlandırmaya çağırırız."

Başkan *Willy Brandt* — *Genel Sekreter* *Brent Carlsson*

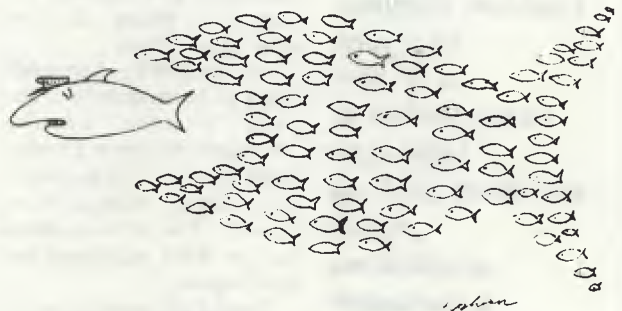
Görüldüğü gibi Sosyalist Enternasyonal, faşist cuntaya karşı önemli bir burjuva muhalefet odağı oluşturmaktadır. "Gergin bir ortamda", rejim devrim "tehlikesi"yle karşı karşıyayken cuntanın gelmesini olağan karşılamakla beraber, şu anda faşist cuntaya muhalefet yürütmektedir.

İŞÇİ MİZAHI

Kuşun aklı darıda

Evren, Avrupa'da cunta aleyhine oluşan kamuoyundan son derece rahatsız olmaktadır. Cunta oturur, meseleyi görüşür. Uzun tartışmalar sonucu, Türkiye'deki "demokratik" uygulamalarını ve "terörizmi" nasıl bastırdıklarını anlatmak üzere Evren başkanlığında bir heyeti Avrupa'nın çeşitli ülkelerine yollamaya karar verir.

Gezi, Fransa'dan başlayacaktır. Uçak Paris'e iner. Evren emin adımlarla uçağın merdivenlerine ilerler. Heyet de arkasından. Uçağın kapısında Evren birden duraklar. Eyfel kulesi gözüne takılmıştır. Kıta hizmetinden kalan bir alışkanlıkla elini gözlerine siper ederek çevreyi inceler. Şaşırmış bir şekilde arabaya biner. Toplantı binasına gelindiğinde artık dayanamaz. Fransız heyetinin başkanına sorar: "Mösyö, koskoca Paris'in güvenliğini tek bir gözetleme kulesi ile nasıl sağlıyorsunuz?"

TKP EŞGÜDÜM KOMİTESİ

BİLDİRİ

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi, bazı yöre, il ve büro sekreterlerinin de katılımıyla geçtiğimiz günlerde yaptığı genişletilmiş toplantısında yandaki bildiriyi yayınlamıştır.

Oniki Eylül darbesiyle iktidara gelen faşist cunta, tüm çabasına karşın halkın sesini susturamamıştır. İşçi sınıfının biriken tepkisi, fırsat buldukça, fabrika ve işyerlerinde kendini göstermeye başladı. Geniş küçük burjuva yığınların istemleri karşılanamıyor. Cuntanın, onları ideolojik olarak kazanmaya yönelik propagandası bu nedenle geri tepiyor. Sorunlar çözülemedikçe dozu arttırılan yoğun Atatürkçülük propagandası giderek alay konusu olmaya başladı.

Faşist cuntaya karşı biriken tepkiler çeşitli biçimlerde yansıyor. Ortamı iyi değerlendiren değişik kesimlerden burjuva siyasetçilerinin davranışları buna örnektir. Gün bugündür diye çıkış yapan Ecevit ve ona destek mesajı ileten Demirel hem iç tepkilerden hem de Avrupa'nın tutumundan cesaret almışlardır. Federal Almanya dışişleri bakanı Genscher'in Türkiye'yi ziyareti sırasında söylediği sözler cuntanın üstünde soğuk duş etkisi yaptı. Ortak Pazar'dan, Türkiye'ye yapılacak yardımın Şubat ayına kadar durdurulmasını isteyen Genscher, bunun, "Türkiye'deki parti liderlerince de onaylandığını" söyledi. Bunlar, rüzgârların cuntadan yana esmediğini gösteriyor. Cuntanın faşist teröründen kaçanların geri verilmesi konusundaki tutum da aynı yöne işaret ediyor.

Bu gelişmeler karşısında cuntanın huzursuzluğu ve hırçınlığı artmıştır. Evren'in, "Avrupa içişlerimize karıştığı için siyasal partileri kapattık" diye demeç vermesi buna örnektir. Cunta hırslandıkça içte ve dışta saldırganlığını arttıracaktır.

Oniki Eylül'de finans-kapital herşeyi bir kenara iterek harekete geçti. Demagojiyle geniş küçük burjuva yığınları harekete geçirmeden, bu yöndeki çalışmalarının meyvelerini toplayamadan faşizmi getirmek zorunda kaldı. Bu arada kendi beslediği MHP'yi de kulağından tutup bir kenara fırlatıverdi. Bu durum karşısında, yıllardır *yığınsal* faşist bir hareket yaratmak için siyasal-ideolojik çalışma yapanlarla birlikte, faşizmi yalnızca böyle bir hareketle sınırlı görenler pusulayı şaşırdılar. Menşevikler hala faşizmi MHP ile sınırlamakta direniyorlar. Cuntanın MHP'ye vurmasını, faşist olmadığının kanıtı diye gösteriyorlar. Öte yandan, cuntaya karşı hoşnutsuzlukların artmasından cesaret bulan MHP hareketi ise uğradığı haksızlığa karşı daha militanca çıkışlar yapıyor. Türkeş'in son duruşmalarda, Milli Güvenlik Konseyi'nin 1 no'lu bildirisinde yer alan görüşlerin kendilerinin yıllardır savundukları görüşler olduğunu söylemesi önemlidir. MHP hareketinin yeniden öne sürülme olasılığı ortadan kalkmış değildir.

Geçtiğimiz 14 ay boyunca ekonomik, toplumsal ve siyasal alanda atılan her adım, karşı devrimci darbenin faşist niteliğini bir kez daha kanıtladı. Buna paralel olarak, cuntaya faşist diyenlerle demeyenler arasındaki uçurum daha derinleşti. Faşist değildir diyen kampın başını çeken menşeviklerle, kısa dönemli çıkarlar için onlarla işbirliği yapan öteki oportünistlerin oluşturduğu bağlaşıklık yara aldı. Devrime inanmış militanların ve devrime umutla bakan yığınların giderek gerçekleri görmeye başlaması, oportünist kamptaki tüm ekiplerde çatlakları arttırdı. *İşçinin Sesi* hareketinin ideolojik ve siyasal etkinliği ise, söylenenler her yeni gelişmeyle kanıtlandıkça giderek arttı. TKP Lenininci kanadının içte ve dışta oportünizme ve faşizme karşı yürüttüğü savaş güçlendi. *Tercüman* gazetesinin "TKP Dosyası" başlıklı yazı dizisi ve basındaki "2. Kızıl Fener Operasyonu" haberleri işte bu koşullar altında ortaya çıktı.

TKP Dosyası adıyla yayınlanan yazı dizisi görünüşte bir bütün olarak TKP'ye yönelmiştir. Ama, insanlarından olaylarına kadar bu dizide yer verilen herşeyin ısrarlı biçimde *İşçinin Sesi* hareketine bağlandığı görülüyor. İ.Bilen ve ekibi ise "TKP Dosyası"nda yoktur!

Lenininci harekete saldırı başka biçimlerde de sürüyor. Tutuklamalar olmuştur. Fakat, şu ana kadar gelen bilgilerden, yoldaşların düşmana *hiçbir parti sırrı* vermedikleri anlaşılmıştır.

Her örgütte olduğu gibi, bizim partimizde de moralsizler, korkaklar, düşman karşısında çözülenler çıkabilir. Bu gibi kişiler önüne gelirse, parti bunları derhal üyelikten atacak, suçlarını cezalandıracaktır. Komünist Partisi'ni her çeşit oportünist partiden ayıran, böylelerinin çıkıp çıkmaması değil, partinin bunlara karşı alacağı tutumdur.

Gelişmeler, Lenininci hareket açısından olanakların ve tehlikelerin arttığını gösteriyor. Faşist cunta partimize karşı çok yönlü bir saldırıya geçmiştir. Önümüzdeki dönemde:

1) Tüm parti örgütlerinde, yukardan aşağıya doğru, güvenlik çok yönlü olarak arttırılmalıdır. Parti örgütleri güvenlik konusunu sürekli gündemde tutmalı, güvenlik eğitimi yapmalı ve gelebilecek her türlü saldırıya karşı teknik ve moral olarak hazırlanmalıdır. Bunun için disiplin ve uyanıklık arttırılmalı, enformasyon toplamaya ağırlık verilmeli ve hiçbir gevşekliğe olanak tanınmamalıdır. Örgütlenme biçimleri yeniden gözden

geçirilmelidir. Güvenlik, örgütlerin dokusunu sıklaştıracak biçimde, kollektif olarak düzenlenmelidir.
2) Örgütlenme, dikey ve yatay olarak hızlandırılmalıdır. Var olan parti örgütleri derinlemesine geliştirilirken Avrupa'da yeni örgütler kurma çalışmaları hızlandırılmalıdır. Türkiye'de örgütlenme, yayın dağıtımı, ideolojik eğitim ve konspirasyon temelinde sürdürülmelidir. Avrupa'da var olan tüm demokratik olanaklar değerlendirilmeli, yeni üyeler kazanmaya, yeni alanlara açılmaya ağırlık verilmelidir.
3) Yoğun ideolojik eğitime ağırlık verilmeli, yeni kadrolar yetiştirmek ve örgütün ideolojik düzeyini yükseltmek için bir *eğitim seferberliği* başlatılmalıdır.
4) Propaganda alanında, yeni yöntemlerle beslenen güçlü bir kampanya örgütlenmelidir. *İşçinin Sesi*'nin yurtiçi ve yurtdışı dağıtımını yaygınlaştırmak bu kampanyanın temel taşı olmalıdır. Parti örgütleri yayın dağıtımını arttırmak için yeni yöntemler bulmalı, eski yöntemleri de geliştirmelidir.
5) Avrupa'da, demokratik kamuoyuna yönelik propaganda çalışmaları güçlendirilmelidir.

Yeni dönemde de partimizin taktiği *saldırıya karşı saldırı* olacaktır. Faşizmin saldırısına ve menşeviklerin ihanetine verilecek tek yanıt budur.

Partimiz bu zorlu sınav günlerinde üstün başarısıyla ilerliyor. Şan olsun aklımız, yüreğimiz, hünerimiz Türkiye Komünist Partisi'ne!

Türkiye Komünist Partisi
Eşgüdüm Komitesi
30 Kasım 1981

R.Yürükoğlu

ÖLMÜŞ ATI KIRBAÇLAYANLAR

Faşist cunta, 12 Eylül 1980'den bu yana her alanda bir dizi gerici yasa getirdi. Şimdi, hepsi monolitik toplum ve devlete ulaşma amacını güden bu yasaları sistemleştirecek bir gerici anayasa hazırlığı başladı. Batı basınında, yeni anayasanın 1982 sonbaharında referanduma sunulacağı haberi çıktı.

Anayasa, devletin örgütlenme biçiminin belgesidir. Bu nedenle çıkartılmak istenen gerici anayasaya karşı savaş, faşist diktatörlüğe karşı savaşın bugünkü aşamasında *ana halkalardan* birisi olmuştur. Önemi giderek artacaktır, çünkü gerici anayasa girişimine karşı savaş, cuntanın bugüne dek yaptıklarına ve bundan sonra yapmak istediklerine karşı, onun tüm sistemine karşı savaş demektir. Faşizmin kurumlaşmasını önlemek, emekçi halkın cuntaya karşı savaş cephesini kurabilmek ve işçi sınıfını hem kendinin hem tüm emekçilerin haklarını savunduğu bir demokrasi kavgasında eğitmek için bu savaşı başarıyla örgütlemek gerekiyor.

Bu savaşımın önümüzde üç pratik hedefi duruyor. Birincisi referanduma sunulacağı söylenen anayasanın reddi için şimdiden kolları sıvamak, somut hedef olarak referandumdan *"anayasaya hayır"* sonucunun çıkması için uğraşmaktır. "Anayasaya hayır" tutumunu halka ulaştırmak için her yolu arayıp bulmak zorundayız. Bu sonuç için yalnız bizler değil, birçok güç çalışacaktır. İstense de istenmese de el birliğiyle çalışılacaktır.

İkincisi, aynı çalışmanın bir parçası olarak referandumda gerici anayasaya "evet" dedirtmek isteyen tutumlarla savaşmak gerekiyor. Yalnız cunta ve yandaşlarına karşı değil. Bir takım iğrenç liberal yazarlar, "gerici yönler de taşısa, anayasalı bir sivil yönetim, anayasasız bir askersel yönetimden iyidir" diyerek, şimdiden "evet"çiliğin hazırlığını yapıyorlar. Halka referandumda "hayır" dedirtmek için bu tutumu sergilemek gerekiyor.

Üçüncüsü, ve işin "püf noktası", tek başına gerici anayasaya hayır demek yetmez. *Neden* reddetmek zorunda olduğumuzu da anlatmalıyız. *Demokratik bir anayasanın propagandasını* yapmalıyız.

Öyleyse, günün görevi, *gerici anayasaya karşı demokratik anayasa kavgasıdır.* Çünkü demokratik anayasa, demokratik devlet demektir.

Bu, kimsenin kaçamayacağı bir ana savaşım odağıdır. Şimdiden tarafımızı almak , konumumuzu hiçbir bulanıklığa yer bırakmayacak biçimde belirlemek zorundayız. Propagandanın başarısı, alınan konumun açık seçik, net olmasına bağlıdır.

Anti-demokratik uygulamalarla şu ya da bu düzeyde uyuşmayan çeşitli sınıf ve katmanlar, bu gerici anayasaya ve tüm anti-demokratik yasa ve uygulamalara karşı çıkmak gereğini görüyor. Bu sınıf ve katmanların siyasal sözcüleri yavaş yavaş verecekleri savaşımın çerçevesini belirliyorlar.

Tekeldışı burjuvazi, bugünkü koşullarda, cuntanın hazırlayacağı anayasadan *daha* demokratik bir anayasadan yanadır, çünkü burjuva demokrasisinden yanadır. Çeşitli burjuva ve küçük-burjuva kesimlere de sözcülük yaparak, ama asıl olarak kendi konumunun sözcülüğünü yaparak, siyasal temsilcisi CHP' nin ve onun eski genel başkanının ağzından bir çerçeve öne sürüyor. Vereceği anayasa ve demokratik haklar savaşımının çerçevesini çok açık bir biçimde *1961 Anayasası* olarak belirliyor.

Küçük-burjuvazinin devrimci kesiminin sözcüleri henüz olumlu bir program öne sürmediler. Somut anti-demokratik uygulamalara karşı savaşımları gelişmekle birlikte, ne yapılmasını istedikleri anayasayı reddedecekler mi gibi sorunlarda görüş belirtmediler. Büyük olasılıkla onlar da anayasaya red isteyeceklerdır, mantıkları o yone gidiyor. Ancak şu ana dek ne söyleyeceklerini belirtmemiş olmakla olayların ardından geliyorlar.

Küçük-burjuvazinin reformist kesimine gelince, bu kesimi aslına bakarsanız, işçi sınıfı reformizminin sahibi olan TKP resmi kanadı temsil ediyor. Bunlar işçi sınıfının içindeki çeşitli geri kesimlerle birlikte, bugün asıl olarak küçük-burjuvazinin uzlaşmacı kesimine sözcülük ediyorlar. Küçük-burjuvazinin devrimci kesiminin sözcülerinden farkları, olumlu bir program ortaya koyuyor olmalarıdır.

Atılım'ın Aralık sayısında, "1961 Anayasası'nın yırtıl-

Devamı 6. sayfada

Baştarafı 5. sayfada
masına karşı demokratik bir anayasa için" başlıklı, Hüseyin Kadir imzasını taşıyan bir yazı yer aldı. Yazının başlığı bile Türkiye'de işçi sınıfının devrimci siyaseti dışında kalan sol kesim içinde siyasal açıdan en gelişmiş hareketin menşevikler olduğunu gösteriyor. Tüm devrimciliklerine, enerjilerine karşın, öteki hareketlerin hepsi siyasal ustalıkta bunların yanında cüce kalıyor. Menşevikler, ana halkayı burnundan yakalayarak bir *program* getiriyorlar.

Ancak ne söylediklerine bakınca, küçük-burjuva reformist konumları çok güzel görülüyor. Getirdikleri programın fikirleri üç noktada özetlenebilir: 1. "1961 Anayasası demokratik özlü bir anayasadır" diyorlar. Öyle midir? 1961 Anayasası kesinlikle demokratik özlü bir anayasa değildir. "Adalet mülkün temelidir" anlayışına göre yazılmış, özel mülkiyeti savunan, işçi sınıfına örgütlenme hakkı tanımayan, ama birtakım demokratik yanları olan güdük bir anayasadır. 1961 Anayasası, 1924 Anayasası'ndan *daha* demokratik bir anayasadır, o kadar. 2. 1961 Anayasası için savaş çağırmıyorlar. O kadar da "geri" gitmiyorlar. Onun yerine *demokratik* bir anayasa için savaş çağırıyorlar. Ne güzel! 3. Ama yazıda sıralanan maddeler *demokratik* bir anayasayı değil 1961 Anayasası'ndan *daha* demokratik bir anayasayı anlatıyor!

Yazının demokratik bir anayasanın özü olarak getirdiği beş maddenin çoğu, hele menşevikler açısından tekeldışı burjuvazinin de kabul edebileceği maddelerdir. Üstelik bu maddelerin çoğu 1961 Anayasası'nda da vardır. Demek ki hem 1961 Anayasası'yla sınırlı kalmayalım diyorlar, hem de 1961 Anayasası'nın yırtılmasına karşı. ondan *biraz daha* demokratik bir anayasa için kavga öneriyorlar. Amaçları belli, her zamanki gibi tekeldışı burjuvajiyi "ilerletmek"tir. Onun da kabul edebileceğini düşündükleri *biraz daha* demokratik bir anayasa önerisiyle geliyorlar. Ancak, menşevizmin bu tutumu bir yandan tekeldışı burjuvaziyi "ilerletme" işlevi görürken, öte yandan o bildiğimiz hain işlevini, işçi sınıfını geri çekme işlevini görüyor. İşçi sınıfını ve küçük-burjuvaziyi tekeldışı burjuvazinin kuyruğuna takmaya varıyor. Menşeviklerin bu konumu, evet, tekeldışı burjuvazinin konumundan bir adım ileridir, ama *özünde* tekeldışı burjuvazinin anayasacı konumunun ta kendisidir.

Özetlersek, CHP'nin ve menşeviklerin, demokrasi savaşımındaki konumu: 1. İçerik olarak geridir. 2. Nasıl elde edileceği belirsizdir. Önerdikleri anayasalara nasıl ulaşılacağı bile belli değildir. 3. Cuntayı devrim yoluyla yıkma hedefine bağlanmamaktadır. Hem böyle bir hedef öne koymadıkları için, hem getirdikleri anayasa çerçevesi nesnel olarak devrimi zorunlu kılmadığı için bağlanmamaktadır.

İşçi sınıfının demokrasi kavgasının boyutları ise bambaşkadır. İşçi sınıfı kıran kırana bir demokrasi kavgası vermek zorundadır. Ama bu, *gerçekten* demokratik bir anayasa, *gerçekten* demokratik bir cumhuriyet, *gerçekten* demokratik bir devlet kavgası olmak zorundadır.

Böyle bir demokrasi kavgası, tekeldışı burjuvaziyle küçük-burjuvazinin ve en başta onların siyasal temsilcilerinin nefessizliğini, demokrasiden ne anladıklarını deşifre edecektir. Demokrasi anlayışlarının sınırlarının tarihsel olarak işçi sınıfınınkinden çok geride kaldığını, bunların ölmüş atı kırbaçladıklarını gösterecektir. Halkın gerçek sözcüsünün işçi sınıfı olduğunu tartışmasız biçimde kanıtlayacaktır.

Gerçekten demokratik bir programın propagandası, zorunlu olarak cuntayı yıkma sorununa, devrim sorununa bağlanır. Hiçbir şey ilkokul çocuklarının ezberlemesi gibi, şunu devrime bağlamak bunu devrime bağlamak gerekir demekle bağlanmaz. İşçi sınıfına ve emekçilere, referandumda dayatılacak gerici anayasanın *neden* demokratik olmadığını, demokratik olanının *ne* olması gerektiğini anlatabilirsek, *böyle* bir bilinçle "hayır" dedirtebilirsek, gerici anayasaya hayır süreci, devrim sürecine dönüşür. Demokrasi çoğunluğun yönetimi ise, görelim çoğunluğun yönetimini diyeceğiz.

Demokrasi sosyalizmle özdeş değildir. Ancak gerçek demokrasi, sosyalizme açılacak bir devrimsiz elde edilemez. Demokrasi sorunu, en başta devrim sorunudur. Böyle bir bilinçle referandumda "hayır" denirse, halk bizim önerdiğimiz gibi bir anayasa istiyor demektir ki, bunun önünde hiçbir güç duramaz. Böylece, gerçekten demokratik bir anayasanın hedeflerini halka benimsetmek, bunun kavgasını vermek cuntayı yıkmak ve devrimi yapmakla *doğrudan* bağlıdır.

Liberal burjuvaların ya da İ.Bilen kuyrukçuluğunun kırpılmış demokrasisini değil, gerçek demokrasiyi Türkiye'de *işçi sınıfının devrimi* dışında hiçbir güç getiremez.

Türkiye'de halkın gerçekten demokratik bir anayasaya, yani gerçekten demokratik bir devlete sahip olabilmesi için, kendini cuntadan, yalnız ondan da değil, tüm burjuvaziden kurtarması gerekiyor.

Haydi, gerici anayasa dayatmasına karşı gerçekten demokratik anayasa kavgasına!

Kerem Korkut

Altı Aralık tarihli *The Sunday Times* gazetesinde Türkiye'nin İran sınırında İran'a yönelik karşı-devrimci bir ordu yetiştirildiği konusunda önemli ve anlamlı bir haber yer aldı.

Eski Şah ordusunun seçme bölümlerinden asker ve görevlilerden oluşan ve sayısı şimdilik 2000-8000 kişiyi bulan bu ordu, sınırdaki 8 Türk köyündeki 22 kışlada ve İran' da da 5 gizli üsde barınıyor. Ordunun sayısının kısa zamanda 22000'e çıkması bekleniyor. Irak'daki 100.000 savaş esirinden de ordunun güçlendirilmesi için yararlanılacağı belirtiliyor.

Bu karşı-devrimci ordunun amacı, İran'da "Türkiye'dekine benzer bir askeri yönetim" imiş. Yani faşizm! Bunlar içerde de gerici Kürt ailelerden destek görüyorlar.

Bilindiği gibi KDP İran'da 11.000 gerillaya sahip ve ek olarak da 30.000 milisi vardır. Dört Kürt eyaletinden ikisini yönetmekte ve Humeyni'nin bu bölgedeki denetimine olanak vermemektedir. Kısa bir geri çekilmeden sonra KDP şimdi yeniden saldırıya geçti ve arkasında nüfusu 12-18 milyonu bulan bir Kürt ulusu vardır. Bu gelişmelerden en başta rahatsız olanlar arasında gerici Kürt unsurlar da yer alıyor.

Planlara göre, eğitilen karşı devrimci ordu baharda gericiliğin kalesi Azerbeycan'ın işgali ile işe başlayacaktır. İçerdeki Kürt gericilerinin de desteğiyle bunu 500.000 silahlı aşiret adamının ayaklanması izleyecektir. Böylece hem Kürt ulusunun savaşımı bastırılacak, hem de İran emperyalizm açısından daha iyi bir konuma, sonu beli olmasa da en azından kısa vadeli olarak yeniden bir müttefik durumuna getirilecektir.

Yetiştirilen karşı-devrimci ordunun Türkiye cuntasıyla doğrudan bağlantısı apaçıktır. Aynı yazıda bu, alaycı bir dille şöyle anlatılıyor:

"Türkiye yetkilileri için bu İranlılar, askeri uniforma giymeyi seven ve İran ile sınırı

Cunta Orta Doğu'da jandarmalığa soyunuyor

oluşturan ıssız dağlarda yaşayan basit turistlerdir. Fakat bu alışılmamış turistleri taşıyan arabaların çoğunluğu diplomatik plakalara sahiptirler. Öyle ki resmi olarak (Türkiye sınırları içinde — İ.S.) sınır ötesi bölge olarak tanımlanan bölgede Türkiye'nin kendi sıkıyönetim yetkililerince durdurulamaz ve aranılamazlar."

Bu olgu, Türkiye'nin bir süredir soyunduğu Orta-Doğu'da jandarmalık rolü doğrultusunda yeni ve oldukça "ileri" bir adımdır. Evren'in Pakistan gezisi de Orta Doğu' da, Türkiye'nin öncülüğünde oluşturulacak bir pakt amacıyla doğrudan bağlıydı.

Geçen sayımızdaki "NATO dergisinde bir yazı ve yürütülen yazılı pazarlık" adlı yazımızda da belirttiğimiz gibi Türkiye'nin emperyalistleşme arzuları ile emperyalizmin Orta Doğu'daki çıkarları bugün üst üste düşmektedir. İran gitti. İsrail gözden düştü ve zaten nüfus-ulus vb. açılardan tam uygun değildi. Suudi Arabistan'ın parası bol ama küçük ve ekonomik gelişme düzeyi de geridir. Son gelişmeler Suudi Arabistan'ın bu işi yapamayacağını açıkça gösterdi. Pakistan'ın bölgede emperyalizmin çıkarlarını koruma rolünde yeri vardır ama öncülük yapamaz. Irak da öyle. Emperyalizmin bölgede jandarmalık yapacak bir güce ihtiyacı var ve bugün buna en uygun olan Türkiye'dir. Ama bunun için de Türkiye'nin kendisinin "emin ellerde" olması gerekir.

ABD emperyalistleri, en başta çaresizliğin ve Reagan yönetiminin saldırgan ve baskıcı yöntemlere düşkünlüğünün sonucu olarak Türkiye' deki rejimin durumunu pembe görme eğilimindedirler. Bunun sonucu ABD Türkiye'ye destek vermektedir.Cunta da, aradaki çelişkilerine rağmen, Amerika'ya sırtını dayayarak kolları sıvamış durumdadır.

Faşist cunta, İran halkının savaşımını boğamayacaktır.

Geçtiğimiz günlerde ABD Savunma Sekreteri Caspar Weinberger'in Türkiye'ye ziyaretini de aynı çerçevede değerlendirmek gerekiyor.

Weinberger'in ziyareti 13 Aralık'ta Haig'in yapacağı ziyarete bir önhazırlık niteliği taşıyordu. Weinberger ile Türkiye yetkilileri arasındaki görüşmelerde ağırlıklı olarak "Batı'nın güvenliği" ve bununla bağlı olarak da özellikle Türkiye-ABD savunma işbirliği üzerinde duruldu. Görüşmeler sonucunda iki ülke arasında yüksek düzeyde bir çalışma gurubunun kurulması kararlaştırıldı. Bu gurubun ana görevi, Türkiye'ye silah dağıtımını hızlandırmak ve savunma ve ekonomik yardım anlaşmalarını kolaylaştırmak olacakmış.

Türkiye'deki yönetime karşı bu dostane yanaşımın bir parçası olarak Reagan 1982' de Türkiye'ye yapılacak yardımın önemli ölçüde artırılmasını Kongre'den istemiş bulunuyor.

Ama bütün bu sarmaş dolaş tavırlara karşın, Türkiye ile Amerika arasındaki efendiyle çömezinin kavgasından öteye geçmeyen çelişkiler de varlığını sürdürmektedir. Türkiye Amerika'nın planladığı Basra Körfezi'ndeki çevik güçlere katılmamakta ısrar ediyor. Nitekim 5 Aralık tarihli *The Times* gazetesinin haberine göre, Türkiye yetkilileri ancak *"NATO'ya bir dış tehdit durumunda"* çevik güçlere katılmak için NATO ile tam bir işbirliğine hazır olduklarını açıkladılar.

Avrupa cephesinin görünümü ise çok daha değişik. Geçen ay başında Avrupa komisyonu, Ecevit'in tutuklanmasının "demokrasiye dönüş" yolunda verilen sözler üzerinde kuşku yarattığını Türkiye elçisine bildirmişti. Aynı uyarı daha sonra komisyon başkanı Gastorn Thorn tarafından yenilendi. Bu uyarılara rağmen Ecevit'in tutuklanmasıyla, Avrupa Komisyonu Haziran'dan beri imzalanmak için bekleyen 290 milyon sterlinlik yardım tavsiyesini geri çekti. Danimarka ve Batı Alman hükümetleri de Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü aracılığıyla Türkiye' ye verilecek 973 milyon dolarlık yardıma yapacakları katkıyı geri çekmek niyetinde olduklarını belirttiler. "Daha da sembolik olarak, Türkiye'nin önümüzdeki yılın başlarında Avrupa Konseyi'nden ihraç edilmesi giderek daha fazla muhtemel görünüyor." (*The Times*, 5 Aralık 1981.)

İran'a yönelik karşı-devrimci ordu haberinin Avrupa gazetelerinde yer almasını da aynı yönde kavramak gerekir. Amerika ve Avrupa'nın şimdiki rejim eli ile Türkiye'nin Orta Doğu'da jandarmalık yapması konusuna yanaşımları farklıdır. Amerika kendi yanaşımı doğrultusunda cunta ile ilişkilerini sıklaştırdıkça Avrupa'nın cuntaya karşı tavrı da daha sertleşiyor. Yoksa, muhakkak ki, Avrupa İran olayını daha önceden de biliyordu. Bunun bugün açığa dökülmesinin nedeni Pakistan gezisi ve Weinberger-Haig ziyaretleri ile giderek ilerleyen ve Avrupa'nın karşı çıktığı gelişmelerdir.

Şüphesiz, Avrupalı emperyalistler ne İran'da bir karşı-devrime karşıdırlar, ne de Türkiye'nin jandarmalığına itirazları vardır.

(Devamı 8. sayfada)

Baştarafı 7. sayfada

Ama Türkiye'de varolan bugünkü toplumsal-siyasal koşullar altında, bu cunta eliyle böyle bir işe girişilmesine karşı çıkmaktadırlar. Bu işin daha değişik koşullarda ülkeyi yöneten, daha istikrarlı bir rejim eliyle yapılmasını istiyorlar. Bu nedenle de şimdi ki cuntaya destek verilmesine karşı çıkıyorlar. Patlama korkusunu iliklerinde hissediyorlar.

Bu doğrultuda, 5 Aralık tarihli *The Times* gazetesinde çıkan bir makale oldukça anlamlıydı. Makalede son gelişmeler kısaca özetlendikten sonra, 1967-1974 Yunan cuntasına karşı da Avrupa ve Amerika arasında benzer bir ayrılık çıktığı hatırlatılmakta ve şöyle denilmektedir:

"Yunanlılar, büyük ölçüde 1967-1974'deki deneyimlerinin bir sonucu olarak hâlâ keskin anti-Amerikanizm belirtileri gösteriyorlar. Eğer Türkler, özellikle de sayın Ecevit'in temsil ettiği liberal düşünceli Türkler aynı hastalığa yakalanırsa tabii ki bu üzücü ve tehlikeli olacaktır."

"Bir Müttefiği Nasıl Korumalı" başlıklı yazının sonu da şu sözlerle bitiyor:

"Terörizmin bastırılması şüphesiz canalıcıdır. Kısa bir dönem için geniş kapsamlı önlemler muhakkak haklı görülebilir. Fakat şiddetin sürekli olarak ezilebilmesi, eleştirinin sistemli olarak baskı altına alınmasıyla, geçmişte halkın gerçekten istekli olarak oy vermiş olduğu kişilerin siyasetten men edilmesiyle ya da anayasal iktidar organlarının tutucu bürokratlardan oluşmuş ve özenle seçilmiş bir meclise emanet edilmesiyle yapılırsa, bu pek de akla yatkın değildir.

"Türkiye'nin çok stratejik önemi, *yalnızca askeri liderlerinin değil, onun halkının da Batı'nın sıkı arkadaşları olarak kalmasını canalıcı kılıyor.* Şimdiki rejime koşulsuz destek bunu güvence altına almanın en iyi yolu olmayabilir." (abç)

Komünistlere düşen, bu çelişkilerden ustaca yararlanarak Türkiye halkının Batı'nın değil, Batı işçi sınıfının dostu olarak kalacağını göstermektir.

Saldırıya karşı saldırı

Suat Kırca

Ekonomik-toplumsal sorunların çözümündeki zorluklar, faşist diktatörlüğü saldırganlaştırıyor. Ondört ay boyunca cuntanın işçi sınıfına ve devrimci harekete yöneltti̇ği karşı-devrimci saldırı, *Tercüman* gazetesinin "TKP Dosyası" başlıklı yazı dizisi ve basındaki "2. Kızıl Fener Operasyonu" haberleri ile devam ediyor. Görünüşte bütün olarak TKP'ye yönelen saldırı, özel olarak TKP Leninci kanadını, *İşçinin Sesi*'ni hedef alıyor.

Taktiğimiz

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi, son bildirisinde, partimizin görüşünü, "yeni dönemde de partimizin taktiği *saldırıya karşı saldırı* olacaktır. Faşizmin saldırısına ve menşeviklerin ihanetine verilecek tek yanıt budur" diyerek özetledi. Bu sözler yolumuzu gösteriyor.

Yürüdüğümüz ve yürüyeceğimiz yol: Faşist diktatörlüğü ve kapitalizmi yıkmak, proletarya diktatörlüğünü kurarak komünist topluma doğru ilerlemektir. Enternasyonal görevlerimizi yerine getirmektir. Bu nedenle komünist partisinin varlık nedeni komünizme erişinceye kadar kapitalizme ve onun kalıntılarına karşı saldırıdır. Komünist partisinin bütün çalışmalarının özü budur. Her türlü baskı ve sömürüye karşı komünizmin taktiğinin saldırgan özü, nesnel ortama uygun biçimlerde yansır. Farklı ortamlar, geri çekilme, savunma vb. savaşım yöntemlerini belirler.

Her siyasal akımın taktiğinin özünü, temsil ettiği sınıfın konumu belirler. Kullanılan savaş yöntemleri ne olursa olsun, küçük burjuva siyasal akımların taktiğinin özü, sınıfsal konumlarının gereği olarak kapitalizmi yıkma amacıyla değil, onun sınırları içinde düzenlemeler amacıyla belirlenir. Bu nedenle onların taktiğinin özü saldırı değil, savunma, uzlaşmadır. Bu, komünistleri küçük-burjuva siyasal akımlardan ayıran temel bir ayrımdır.

Nitekim, küçük-burjuva siyasal akımların bugünkü konumu bunu açıkça göstermektedir.

Küçük burjuvazinin reformist temsilcileri menşevikler "27 Mayıscı"larla kol kola yürümektedirler. *"Demokratik özlü"* 1961 Anayasası'nın bir adım önünde ama aynı *özde* konuşuyorlar.

Oniki Eylül öncesi, devrimci durum döneminde, büyük ölçüde nesnel ortamın zorlamasıyla devrimci savaş yöntemleri yaygın uygulanmaktaydı. Bu yöntemler çeşitli "sol" akımların taktiğinin özünün gizlenmesinde önemli bir faktördü. Bugün gericilik döneminde her siyasal akımın taktiğinin özü net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Onların "terörizmi devrimcilikleri sonucu değildi, devrimcilikleri terörizmle kısıtlıydı." (Lenin, *Toplu Yapıtlar, İngilizce basım*, c.13, s.160.) Bugün kimisi eskiden attıkları devrimci sloganları geri çekti, kimisi Kemalizm kuyrukçuluğuna başladı, kimisi de cuntaya faşist bile diyemiyor.

Saldırıya karşı saldırı, en başta ideolojik konumlarımızdan bir adım gerilemeden, siyasal ve örgütsel çalışmalarımıza hız vermek demektir.

Görevler bizi bekliyor

Faşist cuntanın TKP Leninci kanadına saldırıları yeni değildir. Saldırının olduğu yerlerde, parti örgütleri görevlerini aksatmamıştır. İdeolojik ve örgütsel gelişmemiz faşizmin saldırılarına, menşeviklerin ihanetine karşı saldırıdır.

Bugün, faşist diktatörlüğün tüm saldırılarına daha güçlü bir komünist partisi ile cevap vereceğiz. TKP EK bildirisi önümüzdeki dönemin en temel görevlerinden birini *"eğitim seferberliği"* olarak belirliyor. Gericilik dönemi karşı-devrimin azgınca saldırısıdır. Bu dönemde ancak kafası ve yüreği demir gibi kadrolar burjuvaziyle cepheden bir savaşa tutuşabilir. Siyasal savaş güçlü siyasal örgütler ister.

Öte yandan Marksizm dünyayı, değiştirmek için yorumlar. Bu, entellektüellerle devrimcileri ayıran temel noktadır. Biz komünist partisiyiz. Siyasal bir örgütüz. Düzeni değiştirmek için varız. Örgütleneceğiz. Parti örgütlemesini başa alacağız.

Eğitim de bu çerçeve içinde ele alınmalıdır. Örgütsel çalışmalarla ideolojik eğitim karşı karşıya getirilemez. Bazı küçük burjuva akımlar bu dönemde örgütsel çalışmayı gereksiz ve hatta "zararlı ilişkiler" olarak görüyorlar. Komünistler için bu böyle olamaz. Evet, örgütsel çalışma olmadan da insanlar birçok doğruyu öğrenebilirler. Ama bu tek başına hiçbir işe yaramaz. İdeolojik temelde örgütsel çalışma ve *birliktelik zorunludur.* TKP EK Bildirisi'nde "örgütlenme dikey ve yatay olarak hızlandırılmalıdır" fikriyle "eğitim seferberliği"nin birlikte vurgulanması bu anlayışı yansıtmaktadır.

Güçlü parti yığınlarla güçlü bağ demektir. Yığınlarla bağ her türlü, küçük küçük, yerel ya da ülke düzeyinde olayların, sorunların üzerine gitmekten, her türlü platformu ısrarla kullanmaktan geçer. Yığınlarla bağ ve yığınların siyasal eğitimi bu küçüklü büyüklü tüm sorunlara damgamızı basabilmekten geçer. Kısacası demokratik savaşımdan geçer. Bu da bize demokratik savaşımla sosyalizm savaşının içiçe olduğunu anlatır.

İşçi sınıfı toplumsal gelişmenin öncülüğünü yapıyor. TKP önderliği altındaki işçi sınıfı, toplumun öncüsü, sözcüsü, hegemonu olarak demokratik savaşın bayrağını omuzunda taşıyor. "Şan olsun aklımız, yüreğimiz, hünerimiz Türkiye Komünist Partisine!"

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkêren hemû welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Gerici Anayasa dayatmasına karşı savaş!

Yıl:8, Sayı:181-182
21 Aralık 1981

ÇEK-AL

Mahir Çayan'ın suni d nge anlayış

Emine Engin
Emek çalışma gurubunun çalışması temel alınmıştır

Mahir Çayan, kendi inandığı devrimci yolda savaş verirken şehit düştü. Kişi olarak ona büyük saygımız vardır. Çeşitli hareketler, onun yazıya döktüğü görüşleri savunmasalar, şehit düşmüş bir devrimcinin ardından onu eleştirmek hiç de gerekmezdi. Bir başka deyişle, belli görüşler Çayan'ın kaleminden çıktığı için, eleştirirken onun adı geçiyor. Gerçekte eleştiri Çayan'ın kişisine değil, onun görüşlerini savunan hareketleredir.

Çayan genç yaşta şehit düştü. Onun ölümünden sonra birçok teorik konuyu Türkiye pratiğinin kendisi açıklığa kavuşturdu. Çayan yaşasaydı, bu pratiğin ve okuyup öğreneceklerinin etkisiyle, bugün yanlışlarını düzeltebilirdi. Oysa o pratiği yaşayan, o zamanı bulan birçok hareket, yanlışa dogmatik bir biçimde yapıştılar kaldılar. Çayan eleştirisi asıl bu hareketlere yöneliktir. Çayan'ın adı, yalnızca belirli görüşlerin altındaki imza olarak söz konusu olmaktadır.

Biz bu yazıda Çayan'ın, yalnızca, emperyalizmin üçüncü bunalım dönemi değerlendirmesini ve suni denge anlayışını ele alacağız.

Buna geçmeden önce Çayan'ın yanaşımının kısa bir genel değerlendirmesini yapalım.

Bir kez, Çayan'da teorinin ışığında ülke gerçeklerini değerlendirmek gibi bir özellik yoktur. Kendisi hangi sonuca ulaşacağını, "politikleşmiş askeri savaş stratejisi" olarak, başından belirlemiştir. Teorinin işlevi yalnızca buna gerekçe oluşturmaktır. Bu nedenle, teori Çayan'ın elinde ölü, donuk bir dogmadır. Marks, Engels ve Lenin'den koca koca alıntılar aktarıyor ama Marksizm-Leninizmden bilim olarak yararlanmıyor. Gerçekte hiçbir teoriyi Türkiye'ye uygulamıyor, yalnızca kalıp kalıp aktarıyor. Bu kalıplar, istenen gerekçeye göre, bazen Mao'dan, bazen Che'den, bazen Marks, Engels, Lenin'den, hatta bazen de Siyasal Bilgiler Fakültesi ders kitaplarından olabiliyor.

Bununla bağlı olarak ikincisi, 'Çayan'ın dogmaları da kendi içinde eklektiktir. Bir konuda söylemek istediğini "kanıtlamak" için bir kalıp kullanıyor, bir başka konuda bambaşka ve hatta çelişen bir kalıp kullanabiliyor.

Üçüncüsü, Çayan subjektivisttir. Pratikte önerdiği yol teorik bir çözümleme sonucunda değildir. Ulaştığı sonuçlar, ulaşmayı istediği sonuçlardır. Menşeviklerin çok yineledikleri "öznel düşlerini nesnel gerçeğin önüne koyma" sözü, Çayan için tam geçerlidir. (Menşevikler de aynısını yapıyorlar ama hangi düşlerin nesnel gerçeğin önüne konacağında Çayan'la anlaşmıyorlar.)

Tüm bunlar genç bir yazar için çok anlaşılabilir. Ancak Çayan'ın ardından onun görüşlerine sahip çıkan hareketler için aynı iyi niyeti göstermemiz olanaksızdır.

Çayan'ın kişi olarak taşıdığı yanaşım eksiklikleri, hareketler düzeyine yükseldiği zaman ciddi sonuçlar doğuruyor. Bu kez Çayan'ın görüşleri bir dogma olarak ele alınıyor, bunlara eklektik yorumlar getiriliyor. Pratik, birçok görüşün yanlışlığını açıkça kanıtladığı halde Çayan'ın görüşlerine dogmatik bir biçimde yapışılarak, onu "savunmak" adına, onun adı karalanıyor. Ve sonuçta da sözde Çayancı birçok hareketin savunduğu çizgi ile uygulanması arasında büyük bir uçurum açılıyor. Çok somut örneğiyle, uzun bir süredir, Türkiye'de "politikleşmiş askeri savaş stratejisi" uygulayan hareket yoktur.

Bugün, Çayan'ın görüşlerinin Türkiye pratiğindeki geçersizliği o kadar açığa çıkmıştır ki, kanımızca Çayancı hareketler arasında da yeni bir doğma olarak Troçkizme yöneliş hızlanmaktadır. Bu Mahir Çayan'ı eleştiri konusu olmaktan kurtaracak, Türkiye devrimci hareketi tarihindeki onurlu yerinde onu rahat bırakacaktır.

Şimdi konumuza geçelim.

Emperyalizmin III. bunalım dönemi ve suni denge

Çayan'a göre II. Dünya Savaşı'ından sonra, yani emperyalizmin III. bunalım döneminde, "emperyalist ilişki ve çelişkiler biçim olarak iki temel cephede değişikliğe uğramıştır":

"1. Emperyalistlerarası rekabetin (uzlaşmaz çelişkilerin) emperyalistlerarası yeniden paylaşım savaşına yol açması imkanı ortadan kalkmıştır.

"2. Emperyalist işgalin biçimi değişmiştir.

"Bugün dünyada tam sömürge tipi ülke hemen hemen kalmamış gibidir. Açık işgal yerini gizli işgale bırakmıştır." (M.Çayan, *Bütün Yazılar,* Derleyen M.Ali Mugultay, Evren Yayınları, İstanbul 1976, s.325-326.)

Şimdi sırasıyla bu maddeleri ele alalım.

I.

Narodnikliğe tipik bir örnek

Çayan'a göre, III. bunalım döneminin bir özelliği "dünya sosyalist blokunun dev gelişmesi"dir. Bir özelliği de emperyalist ülkelerdeki bilimsel teknolojik devrimdir.

Bilimsel teknolojik devrim, kapitalist rejimin çelişkilerini görülmedik bir düzeye çıkarmıştır.

"Üretimin artan yoğunlaşması, sermayenin temerküzü, özel tekellerle devlet tekellerinin içiçe girmesi, anormal bir talep yetersizliği, korkunç bir kaos yaratmıştır." (s.326)

Aynı zamanda, bilimsel teknolojik devrimle emperyalizm, "dünyayı yok edecek bir seviyeye gelmiştir." (s.326)

"Bir yandan sermayenin korkunç bir seviyede yoğunlaşması ve temerküz etmesi, öte taraftan dünyanın 1/3 ünün kapitalist sömürünün dışına çıkması, kapitalizm için metropolün dışında pazarların korkunç derecede daralması sonucunu doğurmuştur." (s.326)

Emperyalistler, "pazar sorununu halletmek için işi silahla çözümlemek yolunu tercih ederlerdi." Ancak bunu yapamıyorlar, çünkü:

"Nükleer vurucu güçlerin dünya çapında erişmiş olduğu seviye ve de esas tayin edici olarak da, dev dünya sosyalist blokunun varlığı, emperyalistlerarası had safhaya ulaşmış olan uzlaşmış çelişkilerin ekonomik plandan, askeri plana sıçramasına engel olmaktadır. Bir yandan çelişkiler keskinleşip derinleşirken, öte yandan da entegrasyona gidilmektedir.

"Emperyalistlerarası uzlaşmaz çelişkilerin had safhaya çıkması, ancak bu çelişkileri yeniden paylaşım savaşı ile geçici olarak çözümleyememeleri ve zorunlu olarak entegrasyona gitmeleri kapitalizmin krizinin en öldürücü aşamayı yaşaması demektir." (s.327)

Böylece, pazarın daralmasıyla keskinleşen çelişkilerini, bir dünya savaşıyla da geçici olarak çözümleyemeyen emperyalizmin, "en öldürücü aşamayı" yaşamaktadır.

1.1. Dünyaya pazar sorunu açısından bakış

Çayan'ın buraya dek aktardığımız görüşlerini, Lenin'in pazar sorunu üzerine yazılarıyla ve bu yazılara dayanarak Ayla Antepli yoldaşımızın yazdığı Pazar Sorunu Çek-Al'ıyla birlikte okursak, görürüz ki Çayan tipik bir Narodniktir! Çayan'ın kafasında emperyalizmin sonu, kapitalizmin temel çelişkisiyle, sınıf savaşımıyla değil, pazar sorunuyla bağlıdır.

Sosyalist sistemin gücü, emperyalist sistemin egemenliğini önemli ölçüde kırmışsa, savaş tehlikesi ortadan kalkar. Ancak bu duruma gelene kadar sosyalist sistemin varlığı, emperyalist sistemin savaş çıkarması için başlıbaşına bir nedendir. Çayan'ın kafasında sınıf savaşımı diye bir kavram olmadığı için, sosyalist sistemi emperyalizmin ebediyyen kaybettiği bir pazar gibi görüyor.

Çayan'a göre bilimsel teknolojik devrim talep yetersizliği yaratarak, pazarı daraltarak çelişkileri keskinleştiriyor. Lenin'e göre ise, "teknik ilerleme, üretimin değişik bölümlerinin uzmanlaşmasını, bunların toplumsallaşmasını ve dolayısıyla pazarın genişlemesini getirmek durumundadır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İngilizce basım, c.1, s.101.)

Yaşam Lenin'i doğrulamıştır. *EZHT*'de Yürükoğlu yoldaşımızın da örneklediği gibi, bilimsel teknolojik devrim emperyalist ülkelerde pazarı genişletmiş ve çelişkileri keskinleştirmenin tersine geçici olarak yumuşatmıştır. Ancak bu geçici yumuşamanın altında, çelişkiler derinleşmektedir ve ilerde keskinleştiği zaman toplumu çok daha derinden sarsmaya hazırlanmaktadır. Çünkü bilimsel teknolojik devrim, üretimin toplumsallaşmasını daha da artırarak kapitalizmin temel çelişkisinin iki bacağını birbirinden iyice uzaklaştırmaktadır.

Mahir Çayan, sosyalist sistemin dev gücünü, sömürgecilik sisteminin yıkılışını görüyor ve bilimsel teknolojik devrimin bunlara karşı bir tepki niteliğinde olduğunu seziyor. Ama Narodnik mantıkla, kapitalizmin sonunu pazar sorununda sandığı için, pazar daraldı öyleyse bilimsel teknolojik devrim de mutlaka çelişkileri keskinleştirici bir rol oynamalıdır diye düşünüyor. Çelişkilerin keskinleşmesini ise, yine mantığı gereği, bu kez de iç pazarın daralmasında, talep yetersizliğinde arıyor.

1.2. Pazar sorunu var ama savaş tehlikesi yok

Çayan'ın ileri sürdüğü, dünya savaşının olanaksızlığı fikrine gelince, bu da menşeviklere bile parmak ısırtacak bir açıklıktadır. Menşeviklerin reformist barış savaşımı anlayışı, emperyalizmi yıkmadan kalıcı barışın elde edilebileceğini veri sayıyor. Çayan onların gizliden ve ilerde olabilir diye veri saydıklarını, açıkça ve olmuş gibi göstererek bu konuda onlardan bir adım önde gidiyor.

1921'de Lenin, Ekim Devrimi'nin dördüncü yıldönümünde şöyle diyor:

"Emperyalist savaşlar sorunu, artık bütün dünyaya egemen olan finans-kapitalin, *kaçınılmaz olarak* yeni emperyalist savaşlar doğurması gereken, kaçınılmaz olarak ulusal baskının, yağmanın, eşkiyalığın aşırı yoğunlaşmasını ve zayıf, geri ve küçük ulusların bir avuç 'ileri' güç tarafından gırtlaklanmasını getirecek olan uluslararası siyaseti sorunu — bu sorun, 1914'den beri dünyanın bütün ülkelerinde tüm siyasetin anahtar sorunu olmuştur." (Lenin, c.33, s.55.)

Buna karşılık, Çayan, emperyalist yeniden paylaşım savaşının çıkmasının olanaksızlığını birbiriyle ilişkili iki ne-

dene bağlıyor: Biri sosyalist sistemin gücü, ötekisi, bu yüzden ve tekniğin ulaştığı düzey yüzünden emperyalistler arasında entegrasyon eğiliminin öne çıkmasıdır.

Sosyalist sistemin gücü, emperyalist sistemin egemenliğini önemli ölçüde kırmışsa, savaş tehlikesi ortadan kalkar. Ancak bu duruma gelene kadar sosyalist sistemin varlığı, emperyalist sistemin savaş çıkarması için başlıbaşına bir nedendir. Çayan'ın kafasında sınıf savaşımı diye bir kavram olmadığı için, sosyalist sistemi emperyalizmin ebediyyen kaybettiği bir pazar gibi görüyor.

Sosyalist sistemle olan çelişkisinin taşıdığı can alıcı önem, emperyalizmin kendi iç çelişkilerini ikinci plana itebilir. Ama burada iki noktayı vurgulamak gereklidir: Birincisi, yukarıda da belirttiğimiz gibi, öne çıkan çelişkinin kendisinin savaşa neden olabileceği, ikincisi, emperyalistler arasında entegrasyon eğiliminin savaşı dıştalamadığıdır.

Çayan, Kautski'yle özde aynı görüşü savunuyor. Ultra emperyalizm teorisinde Kautski, "dünyanın uluslararası düzeyde birleşmiş finans-kapital tarafından ortaklaşa sömürüldüğü" bir aşamadan söz etmişti. Bu birlik eğiliminin, savaşları engelleyeceği sonucuna varmıştı.

Buna karşı Lenin, birlik eğiliminin varlığını hiç de yadsımadı ama bunun barış düşleriyle bağlanmasına kesin karşı çıktı. Finans-kapitalin egemenliği, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasını kaldırmıyor tam tersine daha büyük eşitsizlikler doğuruyor. Böyle bir temelde, birlik eğilimi de öne çıksa, kimin hegemonyasında bir birlik olacağı ve güçler dengesi değişince yeni durumun birlik yönetiminde yansıtılması sorunu yine savaşsız düşünülemez. Yani hem birliğin oluşma sürecindeki, hem de oluştuktan sonraki liderlik kavgası, bu emperyalizm belası dünyadan silinip atılana dek savaş kaynağıdır.

Çayan'ın nükleer vurucu güçlerin düzeyine ilişkin söylediklerine gelince, burada da unutulan kapitalizmin temel yasasıdır. Kapitalizm kar güdüsüyle yaşar ve "insanlığı" ancak kârını etkilediği ölçüde düşünür.

Emperyalist bir savaşta kuşkusuz hiçbir taraf kendini de yoketmek üzere hareket etmez. Ama iki taraf birbirini yoketmeye kalkışınca dünya da yok olabilir. Bunun caydırıcı etkisi vardır. Sosyalist sistem nükleer vurucu gücüyle bu yoldan etki yapmaya çalışıyor. Ancak, aynı olgunun bir başka etkisi de vardır. Savaş teknolojisi durmadan ilerliyor.

Emperyalistler, savaş teknolojisini kendi yokolmasını engelleyecek, hatta karşı tarafın malını mülkünü bile yok etmeyecek biçimde düşmanı yok etme amacına yönelik geliştiriyorlar. Eşitsiz gelişme sürdüğüne göre, bunu her tarafın aynı anda bulacağını sanmak olanaksızdır. Öte yandan, silahsızlanma v.b. konularda görüşmeler, ancak emperyalizmi sergilemek ve söz konusu eğilimlerin işleyişini yavaşlatmak, zorlaştırmak açısından büyük önem taşıyor. Kazanılan zamanda sosyalist sistem emperyalizmi geçmezse özde durum değişmez. Sosyalist sistemin, dünyada devrimler olmadan emperyalizmi yalnızca askeri alanda kalıcı olarak geçmesi bile tartışma götürür bir olasılıktır. Kısacası en demokratik bir istem olan barış bile, bugün artık ancak devrimle, emperyalizmi yıkarak kazanılabilir.

Devrim ise, Çayan'ın sandığı gibi pazar sorununun alevlenmesiyle değil, sınıf savaşımıyla gerçekleşecektir. Çayan'ın sınıf savaşımını görmeyen narodnik anlayışı, kendi sıraladığı ikinci maddenin mantığında ve sonuçlarında daha iyi yansıyor. Şimdi buna bakalım.

II.

Keskinleşsin istenen "gavura allerji"dir

İlk başta aktardığımız iki maddenin ikincisi olan, "emperyalist işgalin biçimi değişmiştir" görüşünü Mahir Çayan şöyle açıklıyor:

"Bu dönemde emperyalizmin iç ve dış pazarlarının son derece daralması, buna karşılık sorunun yeniden paylaşım savaşı ile çözülememesi karşısında, genel olarak emperyalizm, özel olarak yankee emperyalizmi içte ve dışta iki metoda başvurmuştur. İçte ekonomisini askerselleştirmiş, dışta ise eski sömürgecilik metoduna ilaveten yeni sömürgeciliğe başlamıştır." (s.328)

"Yeni sömürgeci metodların temelinde emperyalist tekellerin aç gözlü sömürü politikasına cevap verecek şekilde, sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi, yukardan aşağıya kapitalizmin bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması, merkezi güçlü otoritenin egemen olması sonucunu doğurmuştur. Yukarıdan aşağıya demokratik devrim belli ölçülerde gerçekleştirilmiş; üst yapıda feodal ilişkiler genellikle muhafaza edilirken (emeğin feodal sömürüsü sürdürülüp, feodal ideolojiler muhafaza edilirken...) alt yapıda kapitalizm egemen unsur haline gelmiştir. (Pazar için üretim).

"Bu da, bu ülkelerde, hafif ve orta sanayiin kurulması ve de yerli tekelci burjuvazinin (emperyalizmin en gözde müttefiki olarak) oluşması ve gelişmesi demektir. Ancak gelişen yerli-burjuvazi, iç dinamikle değil, emperyalizmle baştan bütünleşmiş olarak gelişmiştir. Böylece I. ve II. genel bunalım dönemlerinde bu ülkeler için dışsal bir olgu olan emperyalizm bu dönemde aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmiştir. (Gizli işgal espirisi)." (s.331)

"... Bu yeni sömürgecilik metodu, bir yandan emperyalizmin ülkeye iyice yerleşmesi (yani emperyalizmin sadece dışsal bir olgu değil aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmesi) sonucunu doğururken, öte yandan geri bırakılmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla, izafi olarak — feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla — belli ölçülerde pazarın genişlemesine paralel olarak toplumsal üretim ve nisbi refahı arttırmıştır.

"Bunun sonucu olarak, geri bırakılmış ülke içindeki çelişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla), halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur. Emperyalist işgal gizlendiği için — emperyalizm aynı zamanda içsel bir olgu haline geldiği için — halk kitlelerinin milliyetçi tepkileri, gavura allerjisi nötralize olmuştur." (s.333-334.)

"Ülke içinde pazarın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır. Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim — emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerlerindeydi — yerini, çok daha güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve de her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur." (s.334)

"Artık geri bırakılmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini — buna ülkedeki kapitalizm iç dinamikle gelişmediği için, emperyalist üretim ilişkileri demek yanlış olmayacaktır — uzun bir süre koruyabilecek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin, özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek, bu tepkiler ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur." (s.334)

Şimdi bu söylenenleri ele alalım.

2.1. İç dinamikten, küçük üreticinin kapitalistleşmesi anlaşılıyor

Bir kere, Çayan'ın birinci maddedeki mantığıyla, bu ikinci maddeyi açıklayışı özde aynı ama biçimde çelişiktir. Özde aynılığı, her ikisinde de dünyaya pazar sorunu deliğinden bakmasıdır. Biçimde farklılığı ise, birinde pazar daralıp emperyalizmi öldürürken, ötekinde ge-

nişleyip çelişkileri yumuşatıyor. Bu, yanlış bir anlayışın nasıl eklektizme götürdüğünün güzel bir örneğidir.

Çayan'ın "emperyalizmin gizli işgali" altındaki ülkeler için söylediklerine gelince. Buralarda kapitalizm gelişiyor, egemen oluyor, tekelci burjuvazi doğuyor, ama bunlar iç dinamikle gelişmediği için (!) hiçbir anlam taşımıyor. Tekeller, kapitalizm bu ülkelerde dışardan içeri sızmış bir ur gibi ve bununla bağlı olarak "emperyalizmin gizli işgalini" oluşturuyor.

Kuşkusuz, emperyalizmle tekelci burjuvazi bütünleşmiştir. Bunları birbirinden ayırmak olanaksızdır. Ama bu bir gizli işgal değildir. Bu ülkelerdeki kapitalizmin, büyük emperyalist ülkelerin hegemonyasındaki uluslararası hiyerarşiye, dünya kapitalist ekonomisine bütünleşmesi söz konusudur. Çayan bu bütünleşmeye gizli işgal diyor, bunu kaldırmayı amaçlıyor.

Bu amaçta Çayan'la aşağı yukarı anlaşırız. Ama Çayan, bunu kaldırıp, yerine eskiyi getirmek istiyor. Bunu açalım.

Çayan, "gizli işgal" altındaki ülkelerde iç dinamiği, kapitalizmin çelişkilerini, bu temelde yükselen sınıf savaşımını görmüyor, yok sayıyor. "Gizli işgal" iç dinamiği tıkıyor. Dolayısıyla "gizli işgali", yani emperyalist hegomonyayı ve onun bir uzantısı olan kapitalizmi kaldırdık mı iç dinamik harekete geçecektir.

Bugün tıkır tıkır işleyen iç dinamiği görmeyen bir anlayış, kapitalizmi kaldırarak iç dinamiği harekete geçirmekten söz ederse, bunun tek bir anlamı vardır. O da, küçük burjuvazinin burjuvalaşmasının bugün tıkalı olan yolunu açmaktır. Bugünü kaldırıp, düne, rekabetçi kapitalizm günlerine geri dönmektir.

Çayan'ın bakış açısı, kendi pazarına kendisi sahip olarak burjuvalaşma trenini kaçırmış küçük üreticinin bakış açısıdır. Çayan'ın iç dinamik dediği, küçük meta üreticisinin kapitalistleşmesidir. Onu ilgilendiren iç dinamik budur ve bugün bu olamadığı için, iç dinamiğin olmadığından yakınıyor. Kapitalizmin iç dinamiğini görmüyor.

Çayan, kapitalizm derken parantez açıp pazar için üretim diyor. Kapitalizm de pazar için üretimdir ama her pazar için üretim kapitalizm değildir. Basit meta üretimi de pazar için üretimdir. Kapitalizm tek bir süreç içinde basit meta üretiminden gelişmiştir. Çayan yalnızca, basit meta üretiminin kapitalizme dönüşmesine iç dinamik diyor.

Basit meta üretiminin kapitalizme büyümesi tek bir süreçtir ama sürecin iki ucu birbirine özdeş değildir. Birinde emekle sermaye tek kutupken, öteki uçta iki apayrı kutup oluşturur. Süreç içinde bir dönüşüm noktası vardır ki bu noktada kapitalizm doğar ve artık onun iç dinamiği işlemeye başlar. Başka bir deyişle, artık kapitalizmin temel yasası, onun temel çelişkisi belirleyicidir. Çayan bu iç dinamiği hiç görmüyor.

Çayan, var olan kapitalizm sayılmaz diyor. Bu emperyalizmin "gizli işgali" dir, bu "gizli işgali" kaldırıp, küçük üreticinin kapitalistleşme yolunu açmak, iç dinamiği harekete geçirmek gerekir

İç dinamiksiz hiçbir değişme olamaz. Dış etkiler, herhangi bir değişmede önemli rol oynayabilir ama bu, iç dinamiği şu ya da bu yönde etkilemek yoluyla gerçekleşebilir. Dış etkiler, iç dinamiği etkiliyebildikleri ölçüde önemli rol oynayabilir.

diye düşünüyor. İşgalin gizliliği, çelişkileri yumuşatıp suni bir denge kurduğu için bunu bozmanın yollarını arıyor. Gelgelelim, Çayan'ın yumuşadığını söylediği çelişkiler, halkın "gavura allerjisi", "milliyetçi tepkisi"nden öteye geçmiyor.

Çayan'ın bütün denge ve çelişki anlayışı yalnızca ulusçu açıdandır. Var olan iç dinamiği, kapitalizmi yok sayarak, keskinleşen sınıf çelişkilerini görmemezlikten geliyor. Üçüncü bunalım döneminde sömürgeciliğin iflasıyla birlikte, gerçekten yumuşayan ulusal çelişkileri geri getirmek için çırpınıyor. Çayan'ın tüm amacı halkın gavura olan allerjisini yeniden alevlendirmektir!

III.

Sonuç

Çayan, bu teorilerin çoğunu Latin Amerika'dan aktarmıştır. Latin Amerika'da bu teoriler çıktığında, ulusal çelişkiler yumuşamış, sınıf savaşı ise daha tam patlak vermemişti. Toplum bir dengedeydi ama barışçıl bir görünümü de yoktu, sınıf çelişkileri keskinleşiyor, dengeye suni bir görünüm veriyordu. Yani aynı ulusçu temelden, Latin Amerika'da bu teoriler çıktığında, ortada hiç olmazsa şaşırtıcı bir durum vardı. Oysa Çayan bu teorileri Türkiye'de seslendirdiğinde 15-16 Haziran'lar olmuş, denge bozulmuştu. "İç dinamik" ben varım diye ortaya çıkmıştı. Buna karşın Çayan'ın bu teorileri aktarması, büyük bir dogmatizm örneğidir.

Çayan Marks, Engels ve Lenin'den ne kadar alıntı verirse versin, savunduğu dogmanın diyalektik materyalizmle uzak yakın bağı yoktur. Çayan, gözünün önünde gelişen dinamik sınıf savaşımını görmeyip, yerine kendi özlemlerini, isteklerini koyarak idealist konuma düşmüştür. "İç dinamik" edebiyatı ise diyalektiğe kökünden terstir.

İç dinamiksiz hiçbir değişme olamaz. Dış etkiler, herhangi bir değişmede önemli rol oynayabilir ama bu, iç dinamiği şu ya da bu yönde etkilemek yoluyla gerçekleşebilir. Dış etkiler, iç dinamiği etkiliyebildikleri ölçüde önemli rol oynayabilir.

Çayan'ın görüşleri işçi sınıfıyla derinden farklıdır. Onun özlemi küçük burjuvazinin kapitalistleşmesi önündeki engelleri kaldırmak, rekabetçi kapitalizmi geri getirmektir. Bu yüzden dünyaya pazar sorunu açısından bakıyor ve halkın "gavura karşı nötralize olan allerjisini", pasifize olan milliyetçi tepkisini yeniden harekete geçirmek için çabalıyor. Bu temelde Çayan, Kemalizme hayrandır ve Kemalizmi tanımlarken, gerçekte Kemalizmi değil kendini tanımlıyor:

"Kemalizm, emperyalizmin işgali altındaki bir ülkenin *devrimci-milliyetçilerin*in bir milli kurtuluş bayrağıdır. Kemalizmin özü, emperyalizme karşı tavır taşır. *Kemalizmi bir burjuva ideolojisi, veya bütün küçük-burjuvazinin veyahut asker-sivil bütün aydın zümrenin ideolojisi saymak kesin olarak yanlıştır.*

"Kemalizm, küçük burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alışıdır. Bu yüzden, Kemalizm soldur, milli kurtuluşçulukdur. Kemalizm, devrimci-milliyetçilerin, emperyalizme karşı aldıkları radikal politik tutumdur." (s.351).

Çayan'ın savunduğu görüşlerin bütünsel, tam bir burjuva ideolojisi olduğunu söylemek yanlış olur. Küçük burjuvazinin ise bağımsız bir ideolojisi yoktur. Çayan'ın yaptığı burjuva ideolojisinin bazı parçalarını alıp, işçi sınıfı ideolojisinin terimleriyle ve Marks, Engels, Lenin alıntılarıyla ekleyerek sunmaktır.

Çayancılık, küçük burjuvazinin en sol kesiminin, emperyalizme ve onun "gizli işgali"ni temsil eden tekelci burjuvaziye karşı ulusçuluk temelinde, rekabetçi kapitalizmin özlemiyle devrimci tavır alışıdır.

TÜRKİYE ÜZERİNE KONFERANS

Faşizm karşı uluslararas dayanışma

Konferansa katılanlar Türkiye'deki cuntayı lanetlediler.

Onüç Aralık günü Londra'da toplanan "Türkiye Üzerine Konferans", faşist cuntaya karşı savaşta büyük önem taşıyan yeni bir adım oldu. Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi' nin (TDHSK) örgütlediği konferansa 40 örgüt ve 71 delege katıldı. Katılımın bu boyutlara ulaşması, konferansa gerçek bir nitelik kazandırdı. Katılan örgütlerin ve bu örgütlerin gönderdiği temsilcilerin niteliği ise konferansın önemini ve başarısını bir kat daha arttırdı.

İşçi Partisi'ni temsilen Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve parti sol kanadının en önde gelenlerinden *Eric Heffer*, Komünist Partisi'ni temsilen Uluslararası Bölüm Başkanı ve Merkez Komite üyesi *Gerry Pocock*, Avrupa Parlamentosu Sosyalist Gurubu'nu temsilen Parlamento üyesi *Richard Balfe*, Portekiz Komünist Partisi İngiltere temsilcisi *Carlos Placido* ve birçok sendika ve demokratik örgüt temsilcisi konferansa aktif olarak katıldılar.

Eric Heffer yaptığı konuşmada, İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu'nun, cuntaya karşı savaşta TDHSK'ni her zaman destekleyeceğini belirtti.

Gerry Pocock, Komünist Partisi'nin komiteye her türlü desteği vereceğini belirtirken, cuntaya karşı savaşın daha yaygınlaştırılmasını önerdi.

Portekiz Komünist Partisi'nin faşizme karşı vermiş olduğu savaşı ve Portekiz'deki anti-faşist mücadeleyi anlatarak söze başlayan Carlos Placido da, Türkiye'deki cuntaya karşı savaşında TDHSK' nin yanında olacağını vurguladı.

Konferans, bu tür toplantıların genellikle olduğu gibi yalnızca bir iyi niyet gösterisi değildi. Aktif bir örgütlenmeyi yansıttı. Bu yönüyle, İngiltere'de şimdiye kadar örgütlenen dayanışma kampanyalarında görülmeyen bir yenilik getirdi. Gücünü, yalnızca çeşitli örgüt adlarının alt alta sıralanmasından *değil*, bu örgütlerin, *üst düzeyde* ve *aktif* katılımından aldığını gösterdi.

Konferansa çeşitli basın temsilcileri de katıldı. İngiliz basınının ve Komünist Partisi' nin gazetesi *Morning Star*'ın temsilcilerinin yanısıra Sovyet radyo ve televizyonunun bir temsilcisi de konuşmaları büyük ilgiyle izledi.

Konferans, divan başkanı Dr. Bedir Aydemir'in açış konuşmasıyla başladı. Türkiye Barış Derneği yönetim kurulu eski üyesi ve Dünya Barış Konseyi üyesi olan Dr. Bedir Aydemir, konuşmasında, Türkiye'deki faşist cuntaya karşı savaşın önemini belirtti. Dr. Aydemir sözlerini şöyle bitirdi:

"Türkiye'deki faşist rejime karşı savaşanların sayısı giderek artıyor. TDHSK'nin çalışmaları, cuntanın ikiyüzlü tutumunun Avrupa kamuoyuna gösterilmesinde önemli rol oynadı. Özellikle Avrupa Parlamentosu'nda ve İnsan Hakları Komisyonu'undaki tartışmalar, faşist rejime karşı daha keskin tutum alınmaya başlandığını gösteriyor. Görevimiz henüz başlıyor. Bu tepkileri başarıyla örgütlemek cuntanın yıkılmasını kolaylaştıracaktır."

Dr. Aydemir'den sonra söz alan, TDHSK Genel Sekreteri Jim Moody, komitenin yaptığı çalışmaları anlattı. Yakın gelecek için planladıkları eylemler hakkında bilgi verdi. DİSK davasını izlemek üzere çeşitli demokratik örgüt ve sendika temsilcilerinden oluşan bir delegasyonu Türkiye' ye göndermeyi programa aldıklarını belirtti.

Üç oturum olarak düzenlenen konferans bütün gün sürdü. Her oturumun başında, tartışılacak konu hakkında geniş bilgi veren sunuş konuşmaları yapıldı. İlk oturumda Türk burjuva ideolojisinin geçtiği aşamalar ve Kemalizm üstünde duruldu. Tek parti döneminin ve 1950-1970 dönemlerinin kısa bir özetinden sonra, OYAK'ın doğuşu, 1971 darbesi ve 12 Eylül'e nasıl gelindiği anlatıldı.

Tartışmalarda söz alan Gerry Pocock yoldaş, Türkiye ile ilgili son iç ve uluslararası gelişmeler üstünde durdu. Varolan çok geniş potansiyel desteği aktif desteğe dönüştürmek için çalışmak gerektiğini söyledi. Liberation örgütü temsilcisi, Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olduğunu belirterek bunun stratejik önemi üstünde durdu. Bu oturumun son konuşmasını, Avrupa Kürt Öğrenci Derneği temsilcisi yaptı.

İkinci oturumda ilk sözü, İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu adına Eric Heffer aldı. Eric Heffer konuşmasında, *The Economist* dergisinde Türkiye hakkında yazılanları şiddetle eleştirdi. Yazının, Türkiye'deki cuntayı aklama çabasından başka birşey olmadığını belirten Eric Heffer, bu anlayışa karşı çıkmak gerektiğini vurguladı.

Avrupa Parlamentosu Sosyalist Gurubu adına konuşan Richard Balfe, sosyalist gurubun çalışmalarını anlattı. TDHSK ile işbirliği içinde çalıştıklarını, faşist cuntanın yıkılmasının uzak olmadığına inandığını belirti.

Tartışmalarda, İşçi Partisi ve Ulusal Madenciler Sendikası Sheffield bölge örgütü temsilcisi, İşçi Partisi Hackney Merkez örgütü temsilcisi ve Komünist Partisi Londra örgütü temsilcisi de söz aldılar.

Üçüncü oturum, TDHSK görevlisi bir yoldaşın "Türkiye'nin bugünkü Ekonomik ve Siyasal Durumu" başlıklı konuşması ile başladı. Cuntanın son uygulamalarının, faşizmi yerleştirme sürecindeki yerine değinerek başlayan konuşma, Türkiye ekonomisinin uzun zaman ve büyük finansman gerektiren sorunlarla karşı karşıya olduğunu vurguladı. OYAK'ın ekonomideki ve siyasal yaşamdaki rolü üstüne geniş bilgi verildi. Son Pakistan gezisi ve emperyalizm — cunta ilişkileri, Kuzey Kıbrıs'taki son durum ve Türkiye'nin İran'a yönelik çalışmaları sergilendi.

Bu konuşmadan sonra yine birçok örgüt temsilcisi söz aldı. Manchester, Leeds, Sheffield, Oxford, Kingston ve Londra bölgelerinden sendika ve üniversite temsilcileri, cuntaya karşı alınmasını istedikleri somut önlemleri belirttiler.

Ulusal Gazeteciler Sendikası temsilcisi, örgütünün, Türkiye'de basın özgürlüğünün çiğnenmesi üstünde ısrarla durduğunu söyledi. Bu konuda yaptığı çalışmaları anlattı.

Konferans, TDHSK'nin hazırladığı karar taslağının görüşülmesi ve onaylanmasıyla sona erdi. Bu taslağın *oybirliği* ile onaylanması, konferansa katılan tüm örgütlerin faşist cuntaya karşı savaşmaya kararlı olduklarını gösterdi.

TÜRKİYE ÜZERİNE KONFERANS

KONUŞMALAR

Heffer: Demokratik haklar savunulmalıdır.

İşçi Partisi saylavı ve Ulusal Yürütme Komitesi üyesi E.Heffer'in konuşması

Sayın Başkan, değerli yoldaşlar;
Bu konferansta İngiltere İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu adına konuşuyorum. Merkez Yürütme Kurulu'muz, Türkiye üstüne birçok görüşme yapmıştır. Bu görüşmelerde, Türkiye hükümetinin sendikal hakları çiğnemesine, tutukladığı insanlara işkence yapmasına ve birçok kişiyi idam etmesine karşı olduğumuzu belirledik. Generallerin kurduğu sözde anayasal meclisi tanımıyoruz. Ecevit'e karşı takınılan tutuma kesinlikle karşı çıkıyoruz.

İngiltere, Amerika gibi demokratik ülkelerin Türkiye'deki generallerle işbirliği yapması kesinlikle kabul edilemez. Avrupa Parlamentosu (bunu söylemekten çok memnunum) Türkiye hükümetine karşı sert bir tutum aldı ve Türkiye'ye ekonomik yardımın kesilmesini önerdi.

Bu arada İngiltere'deki bazı dergilerin ve gazetelerin tutumu çok ilginçtir. Örneğin, bu hafta *The Economist* dergisinde yayınlanan iki yazıya dikkatinizi çekmek istiyorum. Birinci yazı, AET'nin Türkiye'ye yardımı kesmesinin iki nedenle yanlış olduğunu ileri sürüyor: Birinci neden, şu anda uygulanan şiddete *karşın* askeri rejimin bir bütün olarak akıllı ve dengeli bir siyaset izlemesi, ekonominin durumunun iyileşmesi ve bu rejimin yeniden sivil rejime dönmeyi amaçlamasıymış. İkinci neden olarak halkın bu rejime karşı çıkmaması gösteriliyor.

Bir noktayı vurgulamak isterim. İngiltere demokratik bir ülkedir. Buradaki gazetelerin Türkiye'deki askeri rejimi, "ekonomiyi iyileştirdiği" gerekçesiyle desteklemeleri, işkence, baskı ve ölüm cezalarına karşı çıkmamaları çok ciddi bir konudur. Bu tutum, İngiltere işçi hareketinin, Türkiye'deki kardeşleriyle dayanışmasının, kendi çıkarları açısından da ne denli önem taşıdığını gösterir. Türkiye'deki demokrasi kavgasının başarısı, bizim kendi kazanımlarımızı koruyabilmemiz için de gereklidir.

Aynı derginin 61. sayfasındaki ikinci yazının tutumu da aynıdır. Orada da, "halkın çoğunluğuna bu rejim hakkında ne düşündüklerini sorarsanız yüzde doksanı olumlu cevap verecektir" deniyor. Bu, bizim kabul edemeyeceğimiz bir mantıktır.

İki gün önce Amerikan Savunma Bakanı C. Weinberger Türkiye'ye gitti. Ve aynı gün Ecevit, 4 aylık cezasını çekmek için hapishaneye girdi. Bu çok ilginç bir rastlantıdır!

Türkiye'deki olayların tüm ülkeler için genel bir anlamı vardır. Biz bu tür rejimlere karşıyız. En başta, bu tür rejimler sendikalara genel olarak karşıdır. Sendikalar her ülkede emekçi halkın çıkarlarını savunmada temel güçtür. Bu nedenle baskıcı rejimler önce özgür sendikal harekete karşı çıkıyorlar. Örgütlü işçi sınıfı hareketini yıkmaya yöneliyorlar. Ve onlara karşı en köklü operasyonlara girişiyorlar. İkincisi, Türkiye'de konuşma özgürlüğü, siyasal parti kurma özgürlüğü, basın özgürlüğü, kısacası her türlü demokratik özgürlük ortadan kaldırılmıştır. Türkiye hükümetinin siyaseti, Uluslararası İnsan Hakları Bildirgesi'nde yazılanlara aykırıdır.

Bazı politikacıların bu konularda çifte standart uygulaması üzüntü vericidir. Onlar bazı ülkelerde demokratik hakların savunulmasına evet der görünürken, başka ülkelerde aynı hakları savunmaktan yan çiziyorlar. İşçi sınıfı hareketi, dünyanın her yerinde ve her zaman insan hakları ve demokratik haklar için savaşmalıdır. Özellikle kapitalist diktatörlüklerin işçi sınıfı haklarını açıkça çiğnediği her yerde, Şili, Türkiye gibi ülkelerde demokratik haklar savunulmalıdır.

İngiltere'de tüm işçi hareketini ve kamuoyunu daha geniş ölçüde Türkiye üstüne harekete geçirmek gerekiyor. Daha etkin çalışmak gerekiyor. Türkiye için bu desteği kazanmak sosyalist bir Avrupa'yı kurmada önemli bir noktadır. İşçi Partisi bu desteği sağlamada elinden geleni yapacaktır.

Genel Sekreter J.Moody'nin konuşması

Sayın delegeler, değerli konuklar,
Konferans başkanımızın vurguladığı gibi kampanyamız son 14-15 ay içinde önemli gelişmeler kaydetti. Üç yıl önce kurulan TDHSK, o dönemde de demokratik güçlere, sendikalara karşı yapılan saldırıları dünya demokratik kamuoyuna teşhir etti.

Faşist cuntanın gelişinden sonra komitenin çalışmalarında yeni bir sıçrama oldu. Komite'mizin bugünkü temel amacı, faşist rejime karşı ve Türkiye'deki demokratik-devrimci hareketin *yanında* yer alacak bir dayanışma kampanyası oluşturmaktır. Bu, hem Kıbrıs'ın işgaline, hem de Türkiye'nin iç sömürgesi olan Kürdistan üstüne baskılara karşı savaşımı da içeriyor.

CHP eski başkanı Ecevit'in tutuklanmasından sonra Avrupadaki sosyalist ve sosyal demokrat partiler cuntanın gerçek niteliğini giderek daha açık bir biçimde görmek zorunda kaldılar ve faşist cuntaya karşı bir tutum almaya başladılar. Bizim için sorun elbette tek tek bireyler ve Ecevit sorunundan daha büyük bir anlamı taşır. Türkiye'de 200.000 *siyasal* tutuklu vardır. İdam *istemiyle* yargılanan DİSK yöneticilerinin duruşması için komitemiz, çeşitli demokratik örgüt temsilcilerinden oluşan bir delegasyonu Türkiye'ye göndermeyi programına almıştır.

Son gelişmeler Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nde de tepki doğurdu. Türkiye'ye yardımın kesilmesi konusu gündeme geldi. Komitemiz, Avrupa Parlamentosu'na bu konuyu tartışmak üzere küçük bir delegasyon göndermeyi kararlaştırmıştır.

Komitemizin çalışmalarına en büyük katkıyı yapan örgütlerden biri olan İTİB tarafından verilen, TDHSK'nin gelecek yıl bir uluslararası konferans toplaması önergesini benimsiyoruz. Avrupa çapında işçi ve sendika temsilcilerinin, demokratik örgüt ve siyasal parti sözcülerinin bu konferansa katılması konusunda çalışmalara başladık.

Sayın delegeler, gün eylem günüdür. Faşist cunta hâlâ yerinde duruyor. Türkiye hâlâ Avrupa devletler topluluğunun bir parçası sayılıyor. Şahın orduları Türkiye'de eğitiliyor. Kıbrıs'taki son gelişmeler, Kuzey Kıbrıs'taki sivil yönetime, parlamentoya son verileceğini, Türkiye'dekine benzer bir rejimin getirileceğine işaret ediyor. Türk ordusu, NATO' nun en büyük ordusudur. Bu ordu sosyalist ülkelere, Sovyetler Birliği'ne bir tehdit olarak orada bulunduruluyor. Orta Doğu'da barışı tehdit ediyor. Türkiye ve Pakistan arasında ilişkiler sıkılaştırılıyor. Evren'in Pakistan'ı ziyareti, iki ülke arasında silah endüstrisinin kurulmasının ilk adımı oldu.

Evet, yapacak işimiz çoktur. Bu konferanstaki tartışmaları ve alınan kararları en geniş şekilde duyurmalıyız. Faşizme karşı, demokrasi için savaşta üzerimize düşen görevi yerine getireceğiz.

TÜRKİYE ÜZERİNE KONFERANS

İngiltere Komünist Partisi temsilcisi G.Pocock'un konuşması

Partimiz adına bu konferansta hazır bulunmaktan ve Komite'nin eylemlerini desteklemekten memnunluk duyuyorum.

Geçtiğimiz bir yıl boyunca komitenin çalışmalarına katıldım. Bu süre içinde Komite'nin yürüttüğü kampanya olumlu gelişmeler kaydetti ve geniş bir destek sağladı.

1980 darbesinden hemen sonra, bu darbeye karşı çıkışlar henüz başlamıştı. Daha cılız olduğu için de az ilgi toplamıştı.

Ama bu çalışmalar Türkiye'deki rejimin gerçek yüzü açığa çıktıkça ve cuntanın Amerikan emperyalizmi doğrultusundaki uygulamalarını ortaya serdikçe önem kazandı.

Dayanışma kampanyasını sürdürmeniz çok önemlidir. İngiltere işçi sınıfı hareketi Türkiye'deki kardeşlerinin sorumluluğunu duyuyor. Biz ülkemizdeki işçi sınıfı hareketinin çıkarlarının cuntanın Türkiye'de yürüttüğü siyasete şiddetle karşı olduğunu biliyoruz.

Bir noktaya dikkati çekmek istiyorum. Bugünlerde 52 DİSK yöneticisinin davası başlıyor. Bu davanın başlama gününün duyurulması Weinberger'in Türkiye'yi ziyaretinden hemen sonra yapıldı. Bu karara karşı dünya kamuoyunun tepkisi Evren'i pek ilgilendirmiyor. Bunun nedeni, Evren'in, bir yıllık uygulamaları nedeniyle ABD tarafından tebrik edilmesidir. ABD İran'ın elden gitmesinden sonra Türkiye'ye, Orta Doğu'da anti-Sovyet ittifakın geliştirilmesinde önemli bir yer ayırıyor. Cuntanın uygulamalarıyla ABD'nin NATO üyesi Türkiye'ye karşı tutumu arasında doğrudan ilişki vardır.

Cunta DİSK davasını Avrupa'daki Noel tatiline sürerek, gelecek tepkileri azaltacağını planladı. Önümüzdeki günlerde bu planın yürümeyeceğini kesinlikle göstermeliyiz. Bu konferanstan sonra bütün örgütler Türkiye'deki hükümete çok sayıda protesto mektubu gönderilmesini sağlamalıdır. Bu yapılırsa konferans daha büyük anlam kazanır.

Komite'nin yürüttüğü kampanyanın amacını daha iyi anlamalıyız. Tartışmaları, cuntaya karşı ve sendika yöneticileri ile dayanışma için en yığınsal tepkinin nasıl yaratılabileceği üstünde yoğunlaştırmalıyız. Yayınlarımızla kamuoyu oluşturmak çok önemlidir. Ama bu kampanya ile ulaşacağımız yaygınlığa henüz ulaşamadık. İşçi sınıfı ve sendika hareketinin yanısıra İngiltere'deki diğer demokratik örgütlere de ulaşmalıyız.

Komite'nin şu anda var olan potansiyel desteği çok büyüktür. Bunu aktif bir duruma getirmeliyiz. Konferans bu potansiyeli anlamalı ve kampanyanın boyutlarını genişletmelidir.

Partimin, TDHSK'nin çalışmalarına katılmasından memnunluk duyuyorum. *Morning Star,* Kampanya'ya daha geniş destek sağlamak için bu konuya sayfalarında daha çok yer ayıracaktır.

Portekiz Komünist Partisi İngiltere örgütü temsilcisi C.Placido'nun konuşması

Yoldaşlar ve arkadaşlar,
Portekiz Komünist Partisi'nin İngiltere Örgütü adına, TDHSK'nin örgütlediği konferansa içten selamlarımı sunarım.

Portekiz komünistlerinin Türkiye'deki gelişmelerle yakından ilgilenmelerinin birçok nedeni vardır. İç gericilikle elele çalışan büyük emperyalist güçlerin uzun süreli eylemleri, Türkiye ve Portekiz'i Avrupa'nın en düşük yaşam standartlarına ve ekonomik gelişmeye sahip iki ülkesi durumuna getirdi. Her iki ülkede de NATO üyeliği bu durumu sürdürmek için kullanıldı. Her iki ülkede de komünistler demokratik güçlere yöneltilen saldırılara karşı en başta savaştılar.

1974'de son bulan 48 yıllık faşizm döneminde Portekiz komünistleri faşizmin ne olduğunu iyice tanıdılar.

Placido, Portekizli komünistlerin faşizm deneyimlerini anlatıyor.

Geçen yılın Eylül'ünden bu yana Türkiye'de işbaşında olan diktatörlük de Türkiye tekelci burjuvazisinin ve emperyalistlerin çıkarlarını yansıtıyor. Darbeyi haklı göstermek için kullanılan ana demagojiden birisi terörizmi önlemektir. Fakat terörizmin esas olarak emperyalizm ve Türkiye tekelci burjuvazisinin en gerici çevreleri tarafından kışkırtıldığı iyi biliniyor.

Türkiye'deki cunta ilerici güçler üzerindeki baskıyı arttırıyor. Uygulamalar içinde binlerce insanın işkenceden geçirilmesi, yığınsal tutuklamalar, ölüm cezaları ve faşizm tarafından kullanılan daha birçok yöntemler var.

Siyasal partilerin kapatılması ile birlikte oluşturulan Danışma Meclisi hiçbir şekilde demokratik değildir. Cuntanın gerici diktatörlüğünü perdeleme amacı taşımaktadır.

Portekiz Komünist Partisi İngiltere Örgütü, bu ülkedeki en geniş kamuoyununun Türkiye'deki savaşa destek vermesi yolunda örgütlenmesini acil görev sayıyor.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Avrupa Parlamentosu Sosyalist Gurubu adına R. Balfe'nin konuşması

Yoldaşlar, arkadaşlar;
Avrupa Parlamentosu sosyalist hareketinin temsilcisi olarak, Parlamento'nun Türkiye' deki rejime ekonomik yardımı kestiği haberini size ulaştırmaktan dolayı sevinçliyim. Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye'ye yardımı kesmesi konusunda sürekli çalışmalarımızda başarılı olduk. Avrupa ülkelerinin Türkiye'deki gayrı meşru hükümetle işbirliğini kesmek için sonuna kadar mücadele etme kararı aldık. Bu savaşı Türkiye'de demokratik olarak seçilen bir hükümet gelene dek sürdüreceğiz.

Avrupa Parlamentosu'nda yürüttüğümüz mücadele hakkındaki bilgileri sürekli olarak TDHSK sekreterliğine bildiriyoruz. Gelecek günlerde Strasburg'da toplanacak olan Sosyalist Gurup, DİSK yöneticilerinin davası konusunda da somut bir takım girişimlerde bulunacaktır.

Dışarıdan yapılacak baskılar, içerideki direnişlerle birleşerek güç kazanacaktır.

Liberation örgütünden gelen temsilcinin konuşması

Konferansınızda Liberation örgütünü temsil ettiğimden dolayı sevinçliyim.

Türkiye'deki demokratik haklar için mücadeleyi yakından izliyorum. Amerika ve diğer emperyalist ülkeler Türkiye ile yakından ilgileniyorlar. Çünkü Türkiye emperyalizmin zayıf halkasıdır.

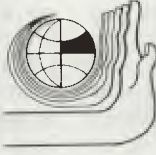
Orta Doğu'da kilit öneme sahip olan Türkiye, Amerikan emperyalizmi için çok önemlidir. Türkiye'nin dünyada en fazla Amerikan üssüne sahip olan ülke olduğunu unutmamak gerekir.

Amerika, Orta Doğu ve Akdeniz'de bir savaş tehdidi kaynağıdır. Amerika'nın Küba ve Nikaragua'ya savurduğu tehditler, onun bu rolünü dünyanın her köşesinde sürdürdüğünü gösteriyor.

Amerika'nın demokratik haklara karşı yönelttiği saldırı siyasetine tüm demokratik güçler dayanışma içinde karşı durmalıdır.

TÜRKİYE ÜZERİNE KONFERANS

Bildiri

Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi

"Türkiye üzerine Konferans" da oybirliğiyle onaylanmıştır.

Sendikacıların ve başkalarının Türkiye'deki cunta tarafından tutuklanmaları ve zorbaca öldürülmeleri, 12 Eylül 1980'deki silahlı kuvvetler darbesinden bu yanaki dönemin baş özelliği olmuştur. Keyfi ve baskıcı rejim, emekçi halkın, Kürt ulusunun ve genel olarak demokratik kamuoyunun demokratik özgürlüklerine ve insan haklarına karşı bilinçli bir saldırı siyaseti izlemiştir.

Askeri cunta, komşu ülkelere, özellikle Yunanistan ve Irak'a yönelik yayılmacı siyasetiyle ve Kıbrıs'ın yüzde kırkını işgal ve sömürgeleştirmeyi sürdürerek, Orta Doğu' da barışa artan ölçüde tehlike oluşturuyor.

Temel sendikal haklar yok edilmiştir: Grev hakkı, toplu sözleşme ve tüm öteki sendikal çalışmalar şimdi illegaldir. DİSK sendikalarının üyelerine özel olarak sert tutum alınıyor. Tüm DİSK sendikaları ve DİSK'in kendisi kapatıldı ve bunların mallarına el kondu. 52 DİSK yöneticisi ölüm cezası tehdidi altındadırlar. Bunlara ve başka yöneticilere hapishanede işkence yapılmıştır.

İşyerlerinde olduğu gibi, eğitim kurumlarında da, Atatürk'ün fikirlerine dayalı askeri bir disiplin kural olmuştur. Yeni kararnamelerle yalnızca zenginlerin üniversite eğitimi görmesi garantiye bağlanacaktır. Öğretmenlerin, profesörlerin ve öğrencilerin dernekleri kapatılmış, birçoğu hapse atılmış ve işkence görmüştür.

Günlük işleyiş olarak işkence (yirminin üzerinde insan işkence altında ölmüştür), mahkemesiz 45 gün gözaltında tutma ve şimdilik bine yakın kişiye verilmiş ölüm cezaları, faşist cuntanın zalim baskılarını yansıtıyor. Cuntanın anti-demokratik yüzü anayasanın kaldırılmasında, parlamentonun ve siyasal partilerin kapatılmasında da yansıyor.

Ekim 1981'de, cuntanın adamlarından oluşan bir 'kurucu meclis' kurma oyunu, İşçi Partisi ve öteki örgütlerce hile olarak nitelendirilmiş bulunuyor: Türkiye'nin göreceği tek demokrasi, savaşan emekçi halk tarafından yaratılanı olacaktır. Türkiye sınırları ötesinde, Britanya dahil, ne kadar çok dayanışma oluşturulursa, bu demokrasi o kadar çabuk elde edilebilir.

Dolayısıyla, bu konferansın ana görevi, bugüne dek gösterilen dayanışmayı, Britanya işçi, sendikal ve ilerici hareketlerinin *her düzeyde* daha derinden ve daha yaygın katılımına dayanarak daha çok geliştirmektir. Her düzeyde dayanışmayı geliştirmeye, bunun için çalışmaya hazır *herkesi* mobilize etmek üzere, bu konferans, örgütleri ve kişileri ortak bir kampanyada birliğe çağırır. Özellikle İşçi Partisi'nin il örgütleri, sendika şubeleri ve öğrenci dernekleri, yerel düzeyde dayanışma çalışmasına daha yoğun katılmalıdırlar. Bu gibi organlar, TDHSK'ya daha çok yerel şube kurmaya yardım ederek ve bunlara destek olarak işe başlayabilirler. TDHSK Genel Konseyi, bu gibi girişimleri aktif olarak teşvik ediyor. Kuşkusuz bölgesel ve ulusal sendikal organlarla, İşçi Partisi örgütleri de böyle davranacaklardır.

Çeşitli bölgelerdeki çalışmayı geliştirmek üzere şu somut adımlar önerilir:

1. Mart 1982'nin 6'sıyla 13'ü arasında, Londra dışında çeşitli eylemlerde yoğunlaştıktan sonra, Londra'da bir toplantıyla son bulan Dayanışma Haftası örgütlemek. TDHSK, bu eylemlere DİSK'ten konuşmacı getirme girişimini örgütleyecektir.

2. Yerel işçi hareketinin de yüksek derecede katılımıyla, 1982 ilkbaharının sonuna doğru, Londra'da, Türkiye üzerine bir uluslararası konferansın yapılması için çalışmak.

3. Yeni kurulan, Türkiye' deki Siyasal Tutuklularla Dayanışma Kampanyası'nı ve bunun Britanya'daki çalışmalarını desteklemek.

4. Diktatörlüğe karşı faaliyetleri yüzünden cuntanın baskısına uğrayan ve risk altında olan Türkiyeli kişilerin Britanya'da inançları yüzünden soruşturmaya uğrama korkusundan özgür yaşayabilmeleri için bu baskılara karşı çıkmak.

5. Britanya'da, çeşitli sendikalardaki işçilerin, Türkiye'deki benzer sendikalardaki bacı ve kardeşleriyle pratik dayanışmasını teşvik etmek.

6. TDHSK'nın, işkenceye, infazlara ve Türkiye'de DİSK'e yönelik olarak yürütülmekte olan saldırıya karşı sürdürdüğü kampanyanın bir parçası olarak, 24 Aralık'da başlayacak olan DİSK davasına bir delegasyonun katılması için mobilize olmak. İşçi hareketi içinde özellikle bu amaçla bağış toplamak.

TDHSK'ya, işçi ve sendikal hareketten, demokratik ve ilerici örgütlerden çok daha fazla katılımın olması ve bunun sonucunda ülke çapında bir yerel şubeler ağının ortaya çıkması, Türkiye'deki işçilerle ve tüm emekçi halkla güçlü bir dayanışma eylemi olacaktır. Britanya işçi ve demokratik hareketlerinde derin kökleri olan böyle bir örgütlenme, Türkiye'deki faşist cuntanın günlerinin sayılı olmasını sağlayabilir.

Konferansa katılan örgütler

1. İşçi Partisi
2. Büyük Britanya Komünist Partisi
3. Morning Star (BBKP günlük gazetesi)
4. BBKP — Batı Middlesex örgütü
5. Portekiz Komünist Partisi İngiltere örgütü
6. İşçi Partisi (İP) parlamento gurubu
7. İP Nertherthorpe örgütü
8. İP Hackney Kuzey ve Stoke Newington örgütü
9. İP Islington merkez örgüt
10. İP Hackney merkez örgüt
11. İP Sheffield örgütü
12. Avrupa Parlamentosu sosyalist gurubu
13. Liberation
14. Britanya Sosyalist Partisi
15. Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikası (TGWU)
16. Ulusal Gazeteciler Sendikası (NUJ)
17. Sinema Teknisyenleri Sendikası (ACTT)
18. Ofis İşçileri Sendikası (AGTSS)
19. Bilimsel, Teknik ve Yönetim Personeli Sendikası (ASTMS)
20. Ulusal Madenciler Sendikası Kingston örgütü (NUM) Sheffield örgütü
21. Ulusal Sendikalar Konfederasyonu (TUC) Leicester örgütü
22. TUC Enfield örgütü
23. TUC Oxford örgütü
24. TUC Hackney örgütü
25. Bağımsız Ofis İşçileri Sendikası (APEX) Holborn örgütü
26. Avrupa Kürt Öğrenci Derneği İngiltere şubesi
27. Irak Öğrenci Derneği
28. Manchester Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Enstitüsü — Kıbrıs Öğrenci Derneği
29. Manchester Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Enstitüsü Öğrenci Derneği
30. Leeds Üniversitesi Öğrenci Derneği
31. Müslüman Öğrenci Derneği
32. Leninist Dergi
33. Spartakist Birliği
34. Uluslararası Marksist Gurubu
35. Socialist Organiser
36. Sosyalist İşçi Partisi
37. Londra İşçi Birliği
38. Turkey Today
39. İTİB
40. İTÖF

Kıbrıs'ta yayınlanan bir kitap üzerine

Geçtiğimiz haftalarda, elimize *"Kıbrıs Türk Toplumunun Geçmişi — Tarihsel Gelişmeler"* başlıklı bir kitap geçti. Kitap 1981 yılında Lefkoşa'da Türkçe, Rumca ve İngilizce olarak, üç dil birarada yayınlanmıştır. Kitabın yazarı Dr. İbrahim Aziz, Lefkoşa Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü'nde öğretim üyesi olan bir ilericidir.

Yazar Kıbrıs'da Rum ve Türk halklarının kardeşliğini savunuyor. Önce şunu belirtmek gerekir ki bu yönde görüşler savunan bir kitabın Türkçe ve Rumca birlikte yayınlanmış olması, başlıbaşına olumlu bir adımdır. Kıbrıs bölünmeden önce de bu tür girişimler olsaydı, kuşkusuz halklar arasında yaratılan diyalog kopukluğuna bir engel oluştururdu.

Kitapta yazılanlara kısaca bir göz atalım.

Yazar önce Kıbrıs'ın tarihine ilişkin bazı konulara değiniyor ve şöyle diyor:

"1570 yılına dek... Kıbrıs'ta hiçbir Türk'ün bulunmadığı biliniyor... *"Mufassal Osmanlı Tarihi*'ne göre, adanın Osmanlılar tarafından fethinden hemen sonra, adaya muhtelif zamanlarda bugünkü Türkiye'nin yaklaşık oniki yöresinden nüfus sevkedildi. ...

"Önemli olan nokta, Kıbrıs ın Osmanlıların eline geçmesinden sonra adada Türk nüfusu ve etkisinin oluşması ve bundan sonraki tarihi gelişmelerin yönünü değiştirip, Kıbrıs'ın yazgısını bugüne dek belirlemiş olması gerçeğidir. ...

"Kıbrıs'ta bugün Türk toplumunun varlığı tartışma götürmez bir olgudur. Böyle olmakla beraber, Rum toplumundaki bazı araştırmacıların Kıbrıslı Türklerin kökeni konusundaki imaları ve vardıkları sonuçlar... Türk toplumunun onurunu zedeleyen güvensizlik duyguları ve sorunlar yaratıyor. Bu noktayı belirtirken, Türk toplumunda Turancılık afyonu ile uyutulmuş bazı çevrelerin bölünmeyi öne sürme uğraşlarında Türk toplumunun kökeni konusunu tabu haline getiren görüşlerine de önem vermiyor, bunları dikkate almıyoruz.

"Bu nedenle, toplumların birbirine yaklaşması yolundaki uğraşlarımızda akılda tutulması gereken en önemli nokta,... Türk toplumunun varlığının kabulü, ayrıca,... birbirine karşı dostça duygular besleyen Türk ve Rum Kıbrıslıların büyük çoğunluğunun barış içinde birarada yaşama isteği olmalıdır..."(s.3-4)

Görüldüğü gibi yazar, "Kıbrıs Türktür" vb. diyen Türk şovenizmine ve Türklerin varlığını kabul etmeyen Rum şovenizmine karşı çıkıyor. Bundan sonra kitapta, Osmanlı'nın Kıbrıs'a uyguladığı baskı anlatılıyor. Osmanlı zamanında adaya göç ettirilen Türklerin de, adadaki Rumların da ağır ezgi altında yaşadıkları, müslüman nüfusun belli ayrıcalıklara sahip olduğu ama bunun ezgiyi kaldırmadığı ve çeşitli kereler iki halkın birlikte ayaklandığı söyleniyor:

"Osmanlı İmparatorluğunu Kıbrıs'a zorla kabul ettiren koşulların bu kısa analizi, bize Rum ve Türk halk yığınları arasındaki işbirliğine yol açan nedenleri, hiç olmazsa esas nedeni gösteriyor."(s.5)

Kitapta bundan sonra, Kıbrıs'ın stratejik konumu, İngiliz sömürgesi oluş süreci, bunun etki ve sonuçları anlatılıyor:

"İngilizlerin Kıbrıs'a getirdiği yeni ekonomik ilişkiler, adada bundan sonraki gelişmeleri de etkiledi... Rum unsur yeni olanaklardan yararlanarak, özellikle ticaret ve küçük imalat alanında kendi ekonomisini kurdu. Buna karşılık Türk unsur, ... feodal yaşam tarzı içinde kapalı kaldı ve resmi görevler aramakla yetindi.

"Bu şekilde, Rum toplumunda özgürlüğüne kavuşmaya eğilimli bir burjuva sınıfı oluşurken ve enosisi hedef olarak alırken,... Kıbrıs'taki paşalar-efendiler zümresinin... enosisi önlemek amacıyla İngiliz yönetimine sarıldığını görürüz..."(s.7-8)

Buradaki çözümleme ve değerlendirme, geneliyle bizim de katıldığımız görüşleri içeriyor. Yazar bundan sonra, enosis konusu çevresinde adada liderlerce kışkırtılan anlaşmazlıklara örnekler sıralıyor ve şunları ekliyor:

"...Rum ve Türk liderlikleri bütün bunları yaparken, her iki toplumda yaşamlarını alınteriyle kazananlar, nüfusu karışık olan kent ve köylerde... ahenk içinde işbirliğini sürdürdüler..." (s.8-9)

Bundan sonra yazar, enosis ve taksim temelinde, 1950'lerde ve 1960'larda tırmandırılan anlaşmazlıkları ele alıyor ve şöyle diyor:

"Dr. İhsan Ali *Anılar*'ında, Birinci Dünya Savaşının hemen sonunda bazı Kıbrıslı Türk aydınların bir toplantı yaparak, adanın Türkiye'ye iadesini istemek için İngiltere'ye bir delegasyon göndermeye karar verdiklerini yazıyor... Yine İhsan Ali'ye göre, Kıbrıslı Rumlar da İkinci Dünya Savaşı sırasında buna benzer bir hata yaptılar...

"İhsan Ali *Anılar*'ında, Kıbrıslı Rumlar enosis için 1950'de halk oylamasını yaptıkları zaman, Kıbrıslı Türklerin Lefkoşa'da adanın her yanından gelen 15 bin kişinin katıldığı enosise karşı bir gösteri düzenlediğini bildiriyor...

"EOKA'nın silahlı savaşımı başladığı zaman,... İngilizlerin emrinde binlerce asker vardı ve bu kuvvetler dıştan getirilecek yedeklerle takviye edilebilirdi. Ancak İngilizler bunu yapmadı ve meşhur yardımcı polis güçlerini oluşturdu... Kıbrıslı Türkler ... Yardımcı Polis güçlerine katılmaya koştular...

"İngilizler daha sonra Kıbrıs Türk toplumuna taksim planlarını benimsetme yoluna gittiler ve Türk liderliğinin 1956 yılından sonra taktik değiştirip 'statükonun devamı' siyasetinden 'taksim' tezine sarıldığını görürüz...

"Taksimin uygulanması için Kıbrıs'ta 'Türkten Türke' kampanyası başlatıldı...

"Kıbrıs Türk liderliğinin taksimci politikasına karşı en kararlı direniş Kıbrıs Türk solundan geldi. TMT'nin Türk solunu zor kullanarak susturmaya çalışmasının nedeni de bu kararlı direnişti...

"Mihalis Attalides, *Kıbrıs Milliyetçilik ve Uluslararası Politika* adlı kitabında Grivas'ın Türkleri İngiliz ve komünistlerden sonra üçüncü derecede düşman olarak gördüğünü yazıyor. Ayrıca, TMT'nin Rumlara ve komünistlere karşı olduğunu, İngiliz aleyhtarı olmadığını belirtiyor... Gerçekten de TMT hem Rumlara hem de komünistlere saldırmış, İngilizlere saldırdığı asla görülmemiştir...

"Türklere karşı aynı taktiği EOKA da izlemişti... EOKA bu taktiği, enosis çizgisi izlemesine karşın, sola karşı da uyguladı. Solun da izlediği enosis politikası ise... taksim yanlılarına tüm Rumların enosisçi olduğunu öne sürme fırsatı vermişti.

"EOKA'nın da 'Rumdan Ruma' sloganını kullandığı bilinmeyen birşey değildir...

"Aynı taktik 1963-64 olaylarından sonra da izlendi. Sonunda, Denktaş ve Küçük liderliğiyle bunların arkasına gizlenen yabancı çıkarların özlediği biçimde, Lefkoşa'nın Türk kesimi mahrumiyet içinde yaşayan bir azınlık mahallesi (ghetto) durumuna getirildi...

"Sonuç olarak, geçmişte birçok yanlışlar işlendiğini söyleyebiliriz...

"En büyük yanlış EOKA mücadelesi ve hedefiyle yapıl(mıştır). Kıbrıs'ı ellerinden çıkarmak istemeyen yabancılar bu isabetsiz girişimden faydalanarak, iki toplumu karşı karşıya getirdiler.

"İkinci yanlış, Kıbrıs Türk toplumunun Rumların karşısına çıkartılmasından sonra işlendi...

"Geçmişte işlenen yanlışlardan şimdi çıkarmamız gereken ders, daha önce yapmadığımızı şimdi gerçekleştirmek için doğru bir hedefe yönelmemizdir. Bu da devletimizin birliğini güçlendirmek ve bağımsızlığımızı savunmak için Kıbrıslı Türkleri ortak savaşıma inandırmakla mümkündür...

"1960'ın kararsızlığı bizi 1974'e getirdi.

"Şimdi böyle bir kararsızlık bizi taksimin kökleşmesine ve yasallık kazanmasına götürecek, bağımsız devletimizin dağılmasına yol açacaktır.

"Bu nedenle... her türlü dış etkenlerden kesinlikle arınmalıyız." (s.9-13)

Görüldüğü gibi yazar, Türk ve Rum ulusçuluğunun karşı-

(Devamı 18. sayfada)

(Baştarafı 17. sayfada)
lıklı etki-tepki içinde nasıl bölücü rol oynadığını, somut verilere dayanarak sergiliyor. Ancak bizce burada eleştirilmesi gereken birkaç nokta vardır.

Birincisi, Kıbrıs'da sömürgeciliğe karşı bağımsızlık savaşının enosis hedefiyle ve burjuva hegemonyasında yürütülmüş olması, Türk ulusçuluğunu kışkırtıcı bir etki yapmıştır. Yazar bu olgudan kalkarak, bağımsızlık savaşına karşı bir konuma düşüyor ve ayrıca Rumların enosis hakkını da tanımıyor. Bu çok yanlıştır.

Bağımsızlık savaşının bölücü sonuçları olmuştur. Bunun nedeni burjuvazinin hegemonyasında yürümüş olmasıdır. Karşı çıkılması gereken de burjuva ulusçuluğudur. Burjuva ulusçuluğunun, karşılıklı olarak halklar arasında yarattığı güvensizliği kaldırmanın yolu ise ulusların yazgısını belirleme hakkını yadsımak değil tanımaktır.

İkincisi, yazar solu, eskiden enosisi savunmakla eleştiriyor. Oysa solun hatası enosisi savunmaktan çok, bunu yaparken Türk toplumunun haklarını tanımamak, bağımsız bir siyaset izlemeden enosis korosuna katılmak olmuştur.

Üçüncüsü, enosis belirleyici bir ölçüt durumuna sokulunca, 1960 sonrasında enosisden vazgeçen Makaryos'un, ya da aynı mantıkla bugün taksim istemeyen Türk burjuva kesimlerin hiçbir suçu ortada kalmıyor. Oysa halkları bölen, tümüyle burjuva anlayışlarıdır. Grivas bu anlayışı somut saldırıya dönüştürmüştür.

Üçüncüyle doğrudan bağlı olarak dördüncüsüne gelince. Yazar solu, sol bir konumdan eleştiriyor ve buradan kendisinin de solcu olduğunu düşündürtüyor ama "devletimiz" diye konuşuyor. Oysa Kıbrıs'ın hangi kesimine bakılırsa bakılsın devlet burjuvazinindir. Eğer yazar solcuysa bu ciddi bir yanlış oluyor. Enosis ya da taksim isteyenlere karşı çıkılıyor ama burjuvazinin bunları istemeyen kesimiyle, ortaklığın da ötesinde birlik kuruluyor. Bizce Kıbrıs'da geçmişten çıkan en büyük ders, solun tam da bu yanlışa düşmemesi gerektiğidir.

Aynı anlayış Türkiye'ye ilişkin olarak da, farklı bir biçimde yansıyor. Yazar şöyle diyor:

"Yeni Türkiye'yi Osmanlı İmparatorluğu'nun enkazı üzerine kuran Atatürk, kapitülasyonlara işte bu nedenlerle son verdi ve Avrupa'dan getirdiği yeni yöntemlerle ülkede yeni ekonomik ilişkiler oluşturmaya çalıştı. *Ancak Osmanlı İmparatorluğunun kalıntıları olan çağdışı güçler, Türkiye'nin geri kalmışlıktan kurtulamaması ve bugünkü sefalet içinde kalmasında engelleyici etkeni oluşturdular.*" (s.6, abç)

Böylece Atatürk tüm günahlardan arındırılıyor, tüm sorumluluk "Osmanlı İmparatorluğunun kalıntısı olan çağdışı güçlere" kalıyor. Kitabın başka yerlerinde bu çağdışı güçlerin de tek suçu yabancılara hizmet etmek olarak belirleniyor. Örneğin geçmişte Osmanlıların adaya dışarıdan nüfus taşımaları ile 1974'deki zoraki göçler hatırlatılarak şöyle deniliyor:

"Bunu yaptıranlar o zaman padişahlardı. Şimdi ise adada etkinliklerini hâlâ daha sürdüren yabancı çıkar çevreleridir. O zaman adayı fetheden Lala Mustafa Paşa Osmanlı hanedanının icra organıydı. Şimdiki 'Lala Mustafa'lar adayı bölmekle yabancı çıkarların icra organı oluyorlar." (s.5-6)

"Türkiye'yi yabancı ekonomik çıkarlara teslim etmiş bulunan Türkiye yöneticileri Türk azınlıklarını koruma bahanesiyle komşu ülkelerin iç işlerine karıştılar ve hem komşu ülkelere, hem de bu ülkelerde yaşayan Türk azınlıklara büyük sorunlar yarattılar."(s.7)

Sorun böyle konunca, yabancılara hizmet etmezse tümüyle Türk burjuvazisi ya da onun yabancılara hizmet etmeyen kesimleri hoş karşılanmış oluyor.

Dr. Ibrahim Aziz, iki halkın birleşmesi, ayrılıkların giderilmesi için geçmişten ders çıkarmaya çalışıyor. Bu çok olumlu bir yanaşımdır. Ancak bizce, geçmişten çıkarılması gereken en önemli ders kendi satırları arasında yaşamını sürdürüyor.

Renkler üzerine

Bak çocuğum.
Çocuk, iyi bak!
Bu, evrensel "kara"dır.
Reagan-Atatürkçülerinin
karası
şurada gördüğün,
İMF milliyetçiliğinin
pıhtılaşmış moru,
kahverengisi,
etrafı sarıp çevreleyen
iğrenç general hâkisi.
Ta derinlerden duyduğun
sesler,
işkence renginde.

Bu sesler, bu renkler!
Sen ve senin gibiler
çocuk ve genç, Türk ve Kürt,
bu sesleri, bu renkleri
renklenmiş sesleri
ses olmuş haykırma
ve direnme olmuş işkenceleri
unutmasın.
Kaybolmasın Atatürkçü
generallerin karanlık
gecesi
zindanda kelepçede
devrimcinin çilesi
belleğinizden, kaybolmasın.
Yitirmeyin, unutmayın
bugünü.
Hiçbirşeyi, hiç kimseyi
unutmayın.

Yarını biz siz,
yeni sesler ve yeni renkler,
her tank gıcırtısını,
generallerin her çatlak sesini
makinalı devrim
karanfilleriyle
susturarak
bastırarak
kuracağız.
Tanklarla gelen,
Atatürk ve İMF ile erişen
çağın bu rezil selini aşıp
halk ordusunun yeşiline,
bilimin ve güneşin kızılına
boyayacağız
Kızılırmak ve çevresini.
İşçinin mavisine,
sosyalizmin rengarenk
çevresine boyayacağız.

Bak çocuk.
yaz çocuk.
Yaz bugünü belleğine,
akbabaların gecesini
Atatürkçü cuntanın karasını
Kızılırmak'ın kızılını
kaz bilincine.
Bilincine yaz.
Yaz ki
yazabilesin
kazanabilesin
yaratabilesin
öncü TKP'ni,
tankları aşmış
halklarla kucaklaşmış devrimi.

Rahmi Bayram

Bölgedeki ana tehlikeyi görmemek

Orta Doğu kaynayan kazan gibidir. Faşist cunta varolan gerginliklerden, emperyalistleşme, şovenist ve yayılmacı siyaset izleme yolunda yararlanıyor.

Faşist cunta bir yandan Sovyetler Birliği'ni, Afganistan'ı işgal eden bir güç ve Arap ülkeleri için bir "tehlike" gibi gösteriyor. Öte yandan İsrail'e karşı bir tavır koyuyor, diplomatik ilişkileri asgari düzeye düşürüyor. Evren Pakistan gezisinde "İsrail bütün Arap topraklarından çekilsin, Kudüs geri verilsin" dedi. Türkiye finans-kapitalinin Orta Doğu'da "öncü" olma çabası gözle görülüyor.

"Askersel olarak daha güçlü bir NATO"nun, bölgeye dolaysız müdahale manivelası olarak, Orta Doğu'da "öncülüğe" güreşen bir Türkiye'nin Sovyetler Birliği için bir tehdit olduğu açıktır. Atatürkçülüğün özde anti-Sovyet olmadığını söylemek, Atatürk-Lenin dostluğu gibi sınıfsal özden yoksun yakıştırmalar yapmak, affedilmez bir bilinç bulandırmadır.

Menşevikler, faşist cuntanın bölge barışına bir tehlike oluşturmadığını göstermeye çalışıyorlar. Dilimizde, görünen köy kılavuz istemez denir. Bugün Türkiye finans-kapitali dışa açılmak için çabalıyor. Bunu görmemek ve göstermemek, faşist cuntaya taban yaratmaktan başka bir işe yaramaz.

Faşist cunta, "ordumuz her zaman savaşa hazırdır" diye niyetini ilan ediyor. Menşevikler hâlâ "emperyalizmin çok yönlü baskı ve şantajlarından", cunta içindeki ve dışındaki gericilerden söz ediyorlar.

Faşist cunta temsilcisi Pakistan gezisinde, Afganistan sınırında kurulan, emperyalist ve gerici devletlerin desteklediği, müslüman mücahit kampını "denetledi". Ardından, Afganistan karşı-devrimine "gerekli" yardımın yapılmasından söz etti. Hatta moral belgiler attı: "Afgan kardeşlerimizin acılarını paylaşıyoruz." Cuntanın Afgan "kardeşleri" karşı-devrimcilerdir. Ancak onların "acılarını" paylaşabilir.

Faşist cuntanın bu dış siyaseti Atatürkçülükle doğrudan bağlıyken, menşevikler, Atatürk'ün "Türkiye'nin güvenliğini amaçlayan, hiçbir ulusun aleyhinde olmayan bir barış rotası, bizim daima tek ilkemiz olacaktır" sözlerine sahip çıkıyorlar. (Eylül *Atılım*'ı.) Kraldan çok kralcı kesiliyorlar. Oysa Atatürk hasta yatağından Hatay'ın alınması için tehditler savurmuştur. "Gönüllü olmazsa, başka yöntemlerle olur" demiştir. Bu tür taktikler, Türk burjuvazisinin alışılagelmiş taktikleridir. Uluslararası çelişkiler arasında cambazlık yaparak, "bağımsızlık", "tarafsızlık", "Türklerin hakları" derken Hatay'ı bağladılar!

Komünistler Kemalizmin iç yüzünü sergilerken menşevikler onun "ilkelerine" sahip çıkıyorlar. Kemalizmi faşist cuntadan daha iyi savunduklarını iddia ediyorlar.

FİDEF'in Almanya'da çıkardığı aylık bültende cumhuriyet bayramını kutladıklarını açıkça, övünerek yazıyorlar. Hanover'de cumhuriyet bayramını kutlamaya çağrı bildirileri çıkarmışlar. Duisburg ve Hanover'de kurban bayramını kutladılar. Bad-Kreuzach'da aşure günü düzenlediler. Fransa'daki barış yürüyüşünde Türk bayrağı "dalgalandırdılar". Daha da sayılır.

Menşevikler her açıdan burjuvaziye çalışıyorlar. Kemalizmi mumyalamak, çürüyüşünü engellemek için ise ellerinden geleni yapıyorlar. Ama oportünizm, ne kadar çabalarsa çabalasın Türkiye devrimini engelleyemeyecektir. Engelleri aşacağız! Yaşasın devrim!

Kerim Kandemir

M nşev zm tatildeydi

Yirmisekiz Kasım 1981 Cumartesi günü Paris'te, Fransa Komünist Partisi, Fransa Sosyalist Partisi, CGT, CFDT Sendikalarının ve Salvadorluların FMLN, FDR örgütlerinin çağrısı ve birçok Fransız ve yabancı örgütün desteği ile Salvador halkıyla dayanışma mitingi yapıldı. Hava yağmurlu olmasına rağmen mitinge 30.000 civarında katılım vardı.

Türkiyeli örgütlerden katılanlar arasında *İşçinin Sesi* de vardı.

İşçinin Sesi flaması altında yürüyenler gösterdikleri disiplin ve çoşkuyla, dağıttıkları "Yaşasın Salvador halkının mücadelesi" başlıklı eyleme özgü Fransızca bildiriyle, Türkiyeliler arasında haftanın konusu, menşeviklerin ise korkulu rüyası oldular. Proletarya enternasyonalizmi diyemeyen bizim dayanışmacı menşeviklerimiz, Salvador halkıyla dayanışma mitinginde yoklardı. Yağmur "devrimciliklerini" tatile uğratmıştı.

Yürüyüşe katılan Türkiyeli örgütler arasında *İşçinin Sesi* yığınsallıkta ikinciydi ama militanlıkta öndeydi. "Tanklarla gelenler devrimle gidecek" ve Fransızca Türkçe diğer belgilerle ortalığı çınlattık. Komünist onuru Enternasyonal Marşı'yle yumruklar havada, yürüyüşü bitirdik.

Menşevizmi sınıf savaşımından sileceğiz!

Yaşasın Salvador halkının şanlı mücadelesi!

Cemal Tepe
Paris

Düsseldorf İşçi-Gençlik Kulübü kuruldu

Federal Almanya'nın Ruhr bölgesinde bulunan Düsseldorf şehrindeki ilerici, devrimci Türkiyeli işçiler ve gençler, bir süreden beri sürdürdükleri çalışmalarını 21 Kasım 1981'de kurdukları "Düsseldorf İşçi-Gençlik Kulübü" ile bir üst aşamaya yükselttiler.

Yıllar yılı yurt dışına işçi "ihraç" eden Türkiye hükümetleri bu yolla Türkiye kapitalizmine önemli sayılabilecek bir destek buldular. Oniki Eylül 1981'de karşı-devrimci bir darbeyle iktidara el koyan finans-kapital cuntası, OYAK'ların, Koçların, Sabancıların vb. düzenlerini sosyalizmden kurtarmak için tedbir, kanun, terör, Atatürk diyerek, emekçi halkımızın zaten çekilmez olan yaşamını daha bir cehenneme çevirdiler.

Bu faşist diktatörlük de yurt dışına işgücü "ihraç" etmenin yollarını arıyor. Batı Avrupa kapitalist ülkelerinin gittikçe kötüleşen durumları, artan işsizlik ve enflasyon yeni yabancı işçi alma bir yana, eskiden gelmiş olanların durumlarını zorlaştırıyor, onları geri dönmeye zorluyor. F. Almanya'da son otuz yıldan bu yana en büyük işsizlik yaşanıyor. Araştırma enstitüleri bu durumun giderek artacağını söz birliği etmişçe yazıyorlar.

Bunalımın ana nedeni bir bütün olarak kapitalist ekonominin yapısından geliyor. Öyle ki, üretim araçlarının modernleştirilmesi çok kötü, toplumsal açıdan yıkıcı sonuçlar doğuruyor. İşsizlik bunların en başındadır. Biz bu temel toplumsal çelişkinin yönlerine değinmeyeceğiz. Yürükoğlu yoldaş Kankun Konferansı adlı yazısında bu güncel konuyu açtı.

Federal Almanya'da bunalım arttıkça yabancı ve özellikle de Türkiyeli işçilere karşı baskılar çok yönlü artıyor. Burjuvazi çeşitli yollarla, Alman işçilere yabancı işçileri suçlu gösteriyor. Ne var ki bu yalana karşı gerektiği etkinlikte bir çalışma yapılmıyor.

Faşist darbenin birinci yıldönümünde Viyana'da açlık grevi yapılmıştı. Yukarıda, açlık grevinin yapıldığı salon ve grevi birlikte örgütleyen örgütlerin temsilcileri, dayanışmaya gelen konuklara Türkiye'deki durum hakkında bilgi verirlerken görülüyor.

Yabancılara karşı kanunlar birbiri ardına çıkarılıyor. Kuzey-Ren Westfalya eyaletinin başşehri olan Düsseldorf'da Hiristiyan Demokrat Birliği (CDU) en güçlü partidir. Burada yabancılara karşı kanunlar hiç gecikmeden çıkarılıyor.

Yurt dışında yaşayan ve çalışan işçiler olarak, ülkemizde sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi için de, burada haklarımızın elimizden alınmasına karşı da sınıf kardeşlerimizle birlikte savaş vermemiz zorunludur.

Düsseldorf'daki *İşçinin Sesi* taraftarları olarak bizler, Düsseldorf İşçi-Gençlik Kulübü'nün çalışmalarını destekliyoruz. İGK 21 Kasım'daki toplantısında, Düsseldorf'da yaşayan ve çalışan işçilerin, özellikle de gençlerin, ekonomik, sosyal ve kültürel konularda karşılaştıkları sorunlarda dayanışmayı sağlamak, seminerler düzenlemek, spor çalışmaları yapmak, kitaplık açmak ve açmış olduğu lokalin bir buluşma ve tanışma yeri olmasını sağlamak gibi kararlar almıştır.

İşçi Muhabir Gurubu
Düsseldorf